

Debreceni Ítéltábla
Bf.III.369/2025/43.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2026. január 13. és május 12. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A költségvetési csalás bűntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 és társai ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2025. április 3. napján kihirdetett 20.B.28/2023/113. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt1 II. rendű vádlott szabadságvesztés büntetése tartamát 1 (egy) évre, végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét 2 (kettő) évre enyhíti.

Terhelt2 III. rendű vádlott halmazati büntetését 300 (háromszáz) napi tétel, egynapi tétel összegeként 5.000 (ötezer) forintban meghatározott, mindösszesen 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint pénzbüntetésre enyhíti, egyidejűleg mellőzve vele szemben a foglalkozástól eltiltás büntetés kiszabását.

IV.r. IV. rendű vádlott és V.r. V. rendű vádlott szabadságvesztés büntetése tartamát egyaránt 1 (egy) év 6 (hat) hónapra, azok végrehajtása felfüggesztésének próbaidejét egyaránt 3 (három) évre enyhíti.

Terhelt5 VI. rendű vádlott szabadságvesztés büntetése tartamát 3 (három) év 6 (hat) hónapra enyhíti.

Terhelt5 VI. rendű vádlott vonatkozásában a Miskolci Járásbíróság 11.B. 2088/2015/49. számú és a Miskolci Törvényszék 7.Bf. 27/2017/5. számú határozataival kiszabott 1 (egy) év 6 (hat) hónap, végrehajtásában 3 (három) év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Terhelt5 VI. rendű vádlottal szemben a Miskolci Járásbíróság 18.B. 1728/2022/85. számú és a Miskolci Törvényszék 8.Bf. 482/2024/8. számú határozataival kiszabott 2 (kettő) év szabadságvesztés büntetés végrehajtása felfüggesztésének 4 (négy) évi próbaideje a jelen ügyben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamával meghosszabbodik.

Az elsőfokú eljárással bezárólag összesen felmerült 746.309 (hétszáznegyvenhatezer-háromszázkilenc) forint bűnügyi költségből Terhelt1 II. rendű vádlott 228.704 (kettőszázhuszonnyolcezer-hétszáznégy) forint megfizetésére köteles, 449.590 (négy-száznegyvenkilencezer-ötszázkilencven) forint megfizetésére a II-III-IV-V-VI. rendű vádlottak egyetemlegesen kötelesek.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a rendelkező részből mellőzi a 2024. június 10-i és 2024. szeptember 18-i tárgyalási napokra utalást.

A másodfokú eljárásban 30.475 (harmincezer-négyszázhetvenöt) forint bűnügyi költség merült fel, melynek viselésére Terhelt1 II. rendű vádlott köteles.

Terhelt2 III. rendű vádlott lakóhelye: cím62.szám, tartózkodási helye: cím63 szám.

Terhelt5 VI. rendű vádlott személyi igazolvány száma: személyi igazolvány száma.

A másodfokú határozattal szemben további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Miskolci Törvényszék a rendelkező részben megjelölt ítéletében bűnösnek mondta ki Terhelt1 II. rendű és Terhelt2 III. rendű vádlottakat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont II. fordulat] és bűnsegédként folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §], Terhelt3 IV. rendű, V.r. V. rendű és Terhelt5 VI. rendű vádlottakat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont II. fordulat] és bűnsegédként folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §]. Ezért halmazati büntetésül Terhelt1 II. rendű vádlottat 1 év 6 hónap szabadságvesztés büntetésre, 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozás gyakorlásától eltiltás büntetésre, Terhelt2 III. rendű vádlottat 1 év szabadságvesztés büntetésre, 2 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozás gyakorlásától eltiltás büntetésre, Terhelt3 IV. rendű és V.r. V. rendű vádlottakat egyaránt 2 év

szabadságvesztés büntetésre, 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozás gyakorlásától eltiltás büntetésre, Terhelt5 VI. rendű vádlottat 4 év szabadságvesztés büntetésre, 4 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre és 6 év könyvelő foglalkozástól eltiltás büntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetések végrehajtását Terhelt1 II. rendű vádlott esetében 3 év, Terhelt2 III. rendű vádlott esetében 2 év, Terhelt3 IV. rendű és V.r. V. rendű vádlottak esetében egyaránt 5 év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát valamennyi vádlottra nézve börtönben állapította meg, rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztésből - a II-III-IV-V. rendű vádlottak esetében végrehajtása elrendelése esetén - annak kétharmad része kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra. Terhelt5 VI. rendű vádlott tekintetében elrendelte a Miskolci járásbíróság 2016. október 24. napján kelt 11.B. 2088/2015/49. számú, a Miskolci Törvényszék 7.Bf. 27/2016/5. számú határozatával 2017. április 19. napján jogerőre emelkedett ítéletével kiszabott 3 év próbaidőre felfüggesztett 1 év 6 hónap szabadságvesztés büntetés végrehajtását. A cég1 Kft. és a cég2 Kft. iratainak lefoglalását megszüntette és azokat az iratok részeként rendelte kezelni. Kötelezte a vádlottakat egyetemlegesen 270.605 forint, Terhelt1 II. rendű vádlottat önállóan 220.304 forint bünygyi költség megfizetésére.

[2] Az ítéletet az ügyész valamennyi vádlottra nézve a nyilatkozattételre fenntartott 3 munkanapon belül tudomásul vette.

[3] Az ítélet ellen az annak kihirdetésekor jelen lévő Terhelt1 II. rendű és Terhelt2 III. rendű vádlott, valamint valamennyi vádlott védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében, a VI. rendű vádlott védője megalapozatlanságra is hivatkozva jelentett be fellebbezést. A tárgyaláson való részvétel jogáról lemondott IV-V-VI. rendű vádlottaktól önálló jogorvoslati nyilatkozat nem érkezett.

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.188/2025/2. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket alaptalannak tartotta. Utalt arra, hogy a jogorvoslati nyilatkozatokra tekintettel az ügyben a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590. § (1) és (2) bekezdések szerint felülbírálatnak van helye. Az elsőfokú bíróság a bizonyítás lefolytatása során az eljárási szabályokat betartotta, a vádirati tényállással egyező tényállásának megállapítása során a bizonyítékok értékelését elvégezte, e tevékenységéről megfelelően számot adott. Indokolása egyedül a jogi értékelés tekintetében, a [156] bekezdést érintően igényel kisebb pontosítást, mivel az ott írtakkal szemben a magyar adózási rendszer főszabályként az önadózás elvén alapul. A tényállás megalapozott, az alapján a vádlottak felmentésére nem kerülhet sor. A törvényszék helyesen következtetett valamennyi vádlott bűnösségére, cselekményeik minősítése is törvényes. A felmentést célzó védelmi állásponttal szemben az a körülmény, hogy korábban I.r. az adóhatóság által megállapított adóhiányokat önellenőrzés útján megtérítette, nem képezi a bűnsegédek büntetőjogi felelősségre vonásának akadályát, az önellenőrzés nem alkalmas a költségvetési csalás büntetőjogi következményeinek elhárítására. A törvényszék a feltárt enyhítő és súlyosító körülményekkel arányban álló joghátrányokat szabott ki, melyek a belső arányosság és az egyéniesítés követelményeinek is megfelelnek. Ezért a fellebbviteli főügyészség az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt, egyben bejelentve, hogy az ítéltábla által esetlegesen tartott nyilvános ülésen képviselője nem kíván részt venni.

[5] Terhelt1 II. rendű vádlott védője fellebbezése ítéltáblához megküldött írásbeli indokolásában fenntartotta az elsőfokú bíróság előtt előadott perbeszédében foglaltakat. Abból kiemelte, hogy a szakértői véleményben megállapítottak nem képezhetik az ítéleti tényállás alapját, ugyanis a szakértő által megállapított és a Nav által kiadott igazolások közötti ellentét nem került feloldásra. A feltárt és elfogadható bizonyítékok alapján védenca bűnössége kétséget kizáróan nem állapítható meg. Az enyhítésre irányuló másodlagos fellebbezés körében hivatkozott a jelentős időmúlásra, védenca büntetlen előéletére és súlyos megbetegedésére.

[6] Terhelt2 III. rendű vádlott védője fellebbezése indokolásában előadta, hogy mivel korábbi I.r.val szemben az eljárás megszüntetésre került, nem született döntés arról, hogy bűnös-e a terhére rótt cselekmény elkövetésében vagy sem, mely a részesi cselekmények elbírálásának akadályát képezi. korábban I.r. önellenőrzés útján korrigálta a bevallását, azt az adóhatóság elfogadta, olyan jogszerű befizetést teljesített, amely negligálja a büntetőjogi felelősség megállapítását. A III. rendű vádlott célja nem a korábbi I.r.nak történő segítségnyújtás, hanem saját profit termelése volt, valós gazdasági tevékenység reményében kezdődött az együttműködésük, melynek során semmilyen munkaerő kölcsönzésben nem vett részt. Felelőssége ezért csak a hamis magánokirat felhasználásának vétségében állapítható meg, amit azzal valósított meg, hogy hanyagul átengedte a VI. rendű vádlottnak a bankszámla, bélyegző és céges telefon feletti rendelkezési jogot. Az enyhítésre irányuló jogorvoslat körében hivatkozott védenca büntetlen előéletére, csalados állapotára, arra, hogy egyéb gazdasági társaságokban is vezető tisztségviselői szerepet tölt be, valamint a jelentős időmúlásra, melyekre figyelemmel az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a vele szemben kiszabott foglalkozástól eltiltás büntetés mellőzésére tett indítványt.

[7] Terhelt3 IV. rendű vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában az elsőfokú ítélet tényállását felderítetlennek, iratellenesnek, indokolását logikailag zavarosnak, ellentmondásosnak tartotta. A törvényszék ítélezése alapjául az aggályos szakértői véleményt fogadta el, szakkérdésben is állást foglalt, amikor a szakvélemény korrigálását végezte. Indokolásában nem adott számot arról, hogy mely bizonyítékokat fogadta el és melyiket nem, mely jogszabályokat vette figyelembe döntésénél. Törvényes vád hiányában hozott ítéletet, mivel a főügyészség a vádemeléskor figyelmen kívül hagyta a Be. 4. § (3) bekezdésben foglaltakat, a már elbírált bűncselekmény egységébe tartozó részecselekmény miatt csak perújítás keretein belül kezdeményezhetett volna eljárást. A törvényszék a vád tárgyává tett részecselekmények tekintetében korábban I.r. tettesi bűnösségét ítélt dologra alapította, büntethetőségét a Kecskeméti Törvényszék által meghozott jogerős döntés zárja ki, bűnösségét a jelen ügy alapját képező részecselekmények tekintetében egyetlen bíróság sem állapította meg. A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség a vádat nem módosította, hanem fenntartotta a Miskolci Törvényszék által korábbi I.r.val szemben indult eljárás megszüntetése után is. A védő részletezte a törvényes vád fogalmának elemeit, melyeknek álláspontja szerint a jelen ügyben benyújtott vádirat nem felel meg. Jelen ügyben a részesek felelősségre vonására nem kerülhetett volna sor, mert ahhoz szükséges egy jogellenes, bűnös tettesei alapcselekmény megléte, az szab határt a részes elkövetői felelősségének. korábban I.r. jelen tényállásban foglalt részecselekményei vonatkozásában azonban nem folyt bizonyítási eljárás, bűnösségét a bíróság nem állapította meg. A fentiekén kívül a védő szerint a

törvényszék a részeseket bűncselekmény hiányában mondta ki bűnösnek, mivel korábban I.r. a gyanúsítást megelőzően önellenőrzést végzett, megfizette az áfát és a jutalékokat. Ezért az adóhatóság által elfogadottan úgy kell tekinteni, mintha az ügylet létre sem jött volna, így pedig nincs jogszerűtlen cselekmény. Ugyanakkor utalt arra is, hogy az adóhatóság az önellenőrzést jogszerűen nem is fogadhatta volna el, mert az adózó tekintetében az adóvizsgálat elrendelése és a gyanúsítás már megtörtént. A védő részletezte, hogy a szakértőt kirendelő határozatot miért tartja hiányosnak, a szakértői véleményt aggályosnak, miért lett volna indokolt a törvényszék részéről új szakértő kirendelése az ügyben. korábban I.r. vallomásai ellentmondásosak, egyéb személyek vallomásával is ellentmondásban állnak, ezeket az ellentmondásokat a törvényszék nem oldotta fel, nem adta indokát, hogy miért fogadott el, illetve utasított el egyes vallomásrészeket. Mindezen indokok alapján a védő elsődlegesen védence felmentését, másodlagosan az elsőfokú ítélet Be. 607. § (1) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését, az eljárás megszüntetését, harmadlagosan az ítélet Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja, 609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), b) pontjai és a 610. § alapján történő hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

[8] V.r. V. rendű vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában ugyancsak hivatkozott arra, hogy korábban I.r. tettesi cselekményének megállapítása nélkül a bűnsegéd felelősségének megállapítására nem kerülhetett volna sor. Mivel korábban I.r. cselekményének elbírálására a Kecskeméti Törvényszék az illetékes, a részesek cselekménye elbírálására is csak ennek a bíróságnak az illetékessége állapítható meg, ezért a Miskolci Törvényszék illetékesség hiányában járt el az ügyben. A részesi cselekmények alapjául szolgáló esetleges tettesi cselekmény tekintetében a Kecskeméti Törvényszék azonban nem foglalt állást, a res iudicata a részesekre is kihat, a bűnsegédi cselekvőség is ítélt dolog, ezért a bűnsegédekkel szemben a tétessel egyezően meg kellett volna szüntetni az eljárást. A védő ezt követően részletezte, hogy miért tartja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást iratellenesnek, a törvényszék mely bizonyítékok közötti ellentmondásokat nem oldotta fel, amelyek a tényállást aggályossá, hiányossá, ellentmondásossá tették. Utalt arra, hogy a költségvetési csalás kerettényállását kitöltő, az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény rendelkezik többek között az önellenőrzésről is, így annak benyújtására tekintettel egyrészt a tettesi cselekmény nem tényállásszerű, mert az nem sértette meg a kerettényállást kitöltő jogszabályt, másrészt hiányzik az anyagi jogellenessége, melyből következően az nem valósított meg bűncselekményt. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság illetékességének hiánya miatt az ítélet Be. 609. § (1) bekezdés szerinti hatályon kívül helyezésének, a részesre is kiterjedő res iudicata miatt az eljárás Be. 567. § (1) bekezdés b) pontja szerinti megszüntetésének, a megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében esetleges tárgyalás tartásával bizonyítás felvételének, utolsó sorban a megállapított tényállás mellett bűncselekmény hiányában történő felmentések van helye.

[9] Terhelt5 VI. rendű vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában részletezte, hogy a nyomozás során és a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség eljárásában milyen szabálysértések érhetők tetten, miért tartja törvénysértőnek a korábbi I.r.ra vonatkozó, az ügy tárgyalási szakaszában hozott eljárást megszüntető határozatot. E védő is hivatkozott arra, hogy a részesek felelősségre vonásához szükséges egy tettesi jogellenes alapcselekmény megléte, a tettes felelősségre vonása, melyhez a részesi cselekmény kapcsolódik. Törvényi egységet csak a tettesi cselekmény teremt, a bűnrészesség tényálláson kívüli magatartás, melyre törvényi egységet alapozni nem lehet. Ebből következően a részesei elkövetés a törvényi egység tényleges létrejöttét kizárja. Jelen ügyben azonban a tettesi cselekmény nem került megállapításra, így a részesi felelősség sem állapítható meg. A részesek elleni eljárásban a tettes cselekményének tényállását mindenképpen fel kell tártani, a bizonyítási eljárás keretében meg kell állapítani a tettesi alapcselekmény tényeit és a részesi

közreműködést. Az elsőfokú bíróság azonban a valós tények feltárása nélkül, kizárólag az ítélt dologra alapítottan állapította meg a részesek bűnösségét, mely hatályon kívül helyezésre ad okot. Az önellenőrzésre vonatkozó adójogi rendelkezések alapján utalt arra, hogy az elsőfokú ítéletet a 2cég Kft. önrevíziójával kapcsolatban miért tartja iratellenesnek, a jogszabályban írtakkal ellentétesnek. Nem állapítható meg korábban I.r. szándéka és a cég haszonszerzése sem, amelyek a költségvetési csalás törvényi tényállásának elemei. A cég az adóhiányt megfizette, mely a részes felelősségre vonhatóságát is befolyásolja. Az ítéleti tényállás nem tartalmazza, hogy a VI. rendű vádlott mikor, milyen módon került kapcsolatba a cég3 Kft.-t képviselő Terhelt1 II. rendű vádlottal, köztük semmilyen kapcsolat nem állapítható meg a bizonyítékok alapján sem. A törvényszék nem tisztázta az ügyben tanú28 szerepét sem. A védő hosszasan elemezte azokat a terhelti és tanúvallomásokat, melyek álláspontja szerint kétséggé teszik a VI. rendű vádlott bűnösségét megalapozó tényállásban írtakat.

V.r. V. rendű vádlott meghatalmazott védője korábban az ügyben érintett cég4 Kft. képviseletében is eljár, míg Terhelt5 VI. rendű vádlott korábbi védője az adóellenőrzés során a cég3 Kft. és Terhelt1 II. rendű vádlott jogi képviselőjeként járt el. Ez mindkét védő esetében a Be. 43. § (1) bekezdés c) pont szerinti kizárási okot valósít meg, mely abszolút hatályon kívül helyezést indokol.

Részletezte továbbá, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság és az ügyészség a tárgyalás megkezdését megelőzően milyen eljárási szabálysértéseket követett el, az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét és a szakértői közreműködést miért tartja hiányosnak.

Az elsőfokú ítélet tényállásában írtakkal szemben nem állapítható meg az érintett gazdasági társaságok között fiktív számlázási láncolat megléte. Szintén utalt arra, hogy a törvényszék szakkérdésben foglalt állást, amikor a szakvélemény „számszaki” korrigálását maga végezte el. A büntetéskiszabással összefüggésben előadta, hogy a törvényszék a VI. rendű vádlott esetében figyelmen kívül hagyta a Be. 82 § (4) bekezdésben [nyilvánvalóan a helyes hivatkozás a Btk. 82. § (4) bekezdés] írt kedvezmény alkalmazását, az ítélet belső arányosságának elve is sérült. A végrehajtani rendelt felfüggesztett szabadságvesztés büntetés végrehajthatósága a másodfokú eljárás időpontjában már elévült. Mindezek alapján elsődlegesen az elsőfokú ítélet Be. 607. § (1) bekezdés alapján történő hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését, másodlagosan a Be. 608. § (1) bekezdés d) és e) pontjai, valamint a 609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), b) és c) pontjai és a 610. § alapján történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, harmadlagosan védence felmentését indítványozta bűncselekmény hiányában a Be. 566. § (1) bekezdés a) pont alapján, illetve amiatt, hogy a bűncselekményt nem ő követte el a b) pont alapján, illetve bizonyítottság hiányában a c) pont alapján. Utolsó sorban pedig a vele szemben kiszabott büntetés enyhítésére is indítványt tett.

[10] A főügyészség a védők fellebbezése indokolásával kapcsolatban írásbeli észrevételt tett. A VI. rendű vádlott védője által a vádemelésig rögzített eljárási hibákkal összefüggésben utalt a BH2016.109. eseti döntésben írtakra, mely szerint a vádemelésre jogosultság vizsgálata nem terjed ki a vádelőkészítési (nyomozási, vádemelési) szakaszra, a vád törvényessége szempontjából közömbös, hogy a nyomozó hatóság a hatáskörét túllépve folytatta-e a nyomozást. Azokkal a védői észrevételekkel összefüggésben, melyek azt sérelmezik, hogy az eljárás megszüntetésére csak korábbi I.r.val szemben került sor, hivatkozott a BH2025.181. számon közzétett eseti döntésre, mely szerint nem akadály a bűnsegéd önálló büntetőjogi felelőssége megállapításának, ha a tettes felelősségre vonására a res iudicata miatt nem kerülhetett sor. Több további eseti döntést is megjelölt, melyekből

kitűnően a bűnrészesek akkor is felelősségre vonhatók, ha a tettes büntetőjogi felelősségre vonása nem történt meg. Az adórevízió alapján a bírsággal és késedelmi pótlékkal együtt a vagyoni hátrányt is magában foglaló adóhiány összegének megfizetése nem érinti a cselekmény tényállásszerűségét. A Be. 7. § (5) bekezdése értelmében a bíróság a büntetőjogi felelősség kérdésében önállóan dönt, nem köti a polgári, közigazgatási, szabálysértési, fegyelmi vagy más eljárásban hozott határozat, illetve az abban megállapított tényállás. A megtérítést a büntetés kiszabása során lehet figyelembe venni. A vád törvényességét kifogásoló észrevételekkel összefüggésben utalt arra, hogy a vádirat a védői állásponttal szemben a szükséges részletességgel és körben tartalmazza a vád tárgyává tett cselekmények leírását, a bizonyítékok felsorolása a vádirat szerves részét képezi, ugyanakkor nem boríthatja fel az arányosság szempontjait, terjedelme nem haladhatja meg a tényállás leírását. A további személyek szerepének tisztázását hiányoló kifogásokkal kapcsolatban utalt a Be. 6. § (3) bekezdésben megfogalmazott vádelvre. A védőkkel kapcsolatos kizárási okra hivatkozást sem tartotta eredményesnek, ugyanis álláspontja szerint a védők eljárása érdekellentét hiányában nem kifogásolható. Az illetékesség hiányára történő hivatkozással összefüggésben pedig idézte a Be. 21. § (3) bekezdés a) és b) pontját, és (4) bekezdését, melyeknek megfelelően az I., II., IV. és VI. rendű vádlottak miskolci lakcíméhez igazodóan megállapítható a Miskolci Törvényszék illetékessége az ügyben.

[11] Az ítéltábla a fellebbezéseket a Be. 620. § (1) bekezdése 2. fordulata alapján tartott nyilvános ülésen bírálta el.

[12] A nyilvános ülésen a védők mindenben fenntartották fellebbezésük írásbeli indokolásában előadottakat. Az V. rendű vádlott védője egyértelművé tette, hogy nincs bizonyítási indítványa.

[13] A VI. rendű vádlott védője a fellebbviteli főügyészség észrevételében írtakra reagálva kitarzott azon álláspontja mellett, hogy az elsőfokú ítélet abszolút hatályon kívül helyezése szükséges, mert a jogi személy érdekében eljáró ügyvéd és a védő személye azonos, mely az általa korábban hivatkozottakkal szemben a Be. 43. § (1) bekezdés f) pontjába ütközik. A korábbi I.r.val szembeni eljárás megszüntetése kihatással van az eljárás egészére. A relatív eljárási szabálysértések a Be. 609.§-ban megfogalmazásra kerültek, és ha a Be. 610.§ -ben foglaltak érvényesülnek, akkor igenis hatályon kívül kell helyezni az elsőfokú ítéletet. Ha az ítélet ellentmondásos, iratellenes megállapításokat tartalmaz, valamint a szakértői vélemény alapján nem lehet megállapítani a vagyoni hátrányt számszerűen, akkor fennállnak a Be. jelzett hatályon kívül helyezési indokai. Az elsőfokú bíróság saját maga számolta ki az adóhiányt, annak ellenére, hogy a bíró nem foglalhat állást szakértői kérdésben, emiatt a vagyoni hátrány összege nincs megállapítva, kimunkálva. A vádemelésig a terhelt megtérítheti az adóhiányt, a vagyoni hátrányt. A bírói gyakorlat szerint ez enyhíti a szankció mértékét. A bíróság szabálytalanul szüntette meg a büntetőeljárást korábbi I.r.val szemben, ezt az ügyészségnek észlelnie kellett volna, a kecskeméti ügy és jelen ügy nem képez törvényi egységet. Perújítást kellett volna a kecskeméti ügyben indítani, és ennek elrendelése után azt a jelen üggyel együtt elbírálni újra mindenkivel szemben. Az elsőfokú bíróság a vádirattal egyezően állapított meg mindent, annak ellenére, hogy „kivette” az I. rendű vádlottat az eljárásból. Csak két vallomást olvasott fel a korábban elítélt terhelt vallomása közül, nem tudta feloldani vallomásának ellentmondásait. Nem ért egyet azzal,

hogy az önellenőrzés nem szüntetheti meg a büntethetőséget. Ha a vagyoni hátrány megtérül, akkor nem kell a büntetőeljárást lefolyatni. Itt viszont ez a vagyoni hátrány nincs kimunkálva. Mindezek alapján fellebbezésének elsődleges iránya a hatályon kívül helyezés, másodlagosan felmentés, harmadlagosan a korlátlan enyhítés lehetőségét alkalmazva - az időmúlásra is figyelemmel - olyan szankció kiszabása, hogy az ne jelentsen tényleges szabadságelvonást a VI. rendű vádlott részére.

[14] Az utolsó szó jogán történő felszólalásában Terhelt2 III. rendű vádlott kifejezte sajnálatát amiatt, hogy belekeveredett ebbe a büntetőeljárásba, nem ezzel a koncepcióval alapította a céget, a tudta nélkül történtek ezek a dolgok. Jelenleg egy 20 éve működő Kft. tulajdonosa, amely ellen semmilyen eljárás nem indult. Felfüggesztett szabadságvesztés helyett pénzbüntetés kiszabását és a foglalkozástól eltiltás mellőzését kérte, a gyermeke továbbtanulását csak a jelenlegi cégével végzett munkával tudja finanszírozni.

[15] Terhelt5 VI. rendű vádlott az utolsó szó jogán ártatlannak vallotta magát, csatlakozott a védőjéhez, kérve az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan a kiszabott büntetése enyhítését.

[16] Az ítéltábla a többirányú jogorvoslatok okára és irányára tekintettel a törvényszék ítéletét és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes terjedelmében bírálta felül. A revízió kiterjedt az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmények minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésekre, továbbá az indokolás helyességére, valamint a Be. 590. § (7) bekezdése szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekre is.

[17] A teljeskörű felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást alapvetően a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont], sem olyan súlyos relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) és (2) bekezdés a)-d) pont], amely az eljárás törvényességét befolyásolva kizárta volna az érdemi felülbírálatot, és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[18] A védői hivatkozások közül az illetékesség hiányára, illetve a védőkkel kapcsolatos kizárási okokra hivatkozás azonosítható az eljárási törvény által abszolút hatályon kívül helyezési okként nevesített eljárási szabálysértésként [Be. 608. § (1) bekezdés c) és d) pontjai], azonban azok egyike sem valósult meg.

[19] Az illetékesség hiányával összefüggő érvelés kapcsolódik a korábbi I.r.val szembeni eljárást megszüntető határozat meghozatala folytán előállt helyzethez, ehhez kapcsolódóan a védők vád törvényességét kétségbe vonó álláspontjához.

[20] Elsődlegesen szükséges annak rögzítése, hogy jelen másodfokú felülbírálatnak nem képezi tárgyát a korábban I.r. I. rendű vádlottal szembeni, az elsőfokú eljárásban véglegessé

vált eljárást megszüntető határozat meghozatalának perrendszerű volta, tartalmi helyességének vizsgálata.

[21] Kiegészítve az elsőfokú ítélet [2] bekezdésében írt tényszerű megállapításokat az ítéltábla rögzíti, hogy az I. rendű vádlottal szemben az ott írt - helyesen véglegessé vált - határozattal a büntetőeljárás megszüntetésére a Be. 492. § (1) bekezdésének d) pontja alapján azért került sor ítélt dolog (res iudicata) címén, mert őt a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség 2020. október 2. napján benyújtott B.770/2020/108. szám alatti vádirata alapján eljárva a Kecskeméti Törvényszék a 2021. november 16. napján kelt és 2021. november 16. napján jogerőre emelkedett I.B.437/2021/2. szám alatti ítéletével bűnösnek mondta ki többek között költségvetési csalás büntetében [Btk. 396. § (1) bekezdésében és az (3) bekezdés b) pont], és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében (Btk. 345.§). A jelen eljárás tárgyát képező ugyancsak költségvetési csalás büntette és az azzal alaki halmazatban álló közbizalom elleni bűncselekmény megállapítására alkalmas cselekmények 2013. július 01. napja és 2017. február 28. napja közötti elkövetési ideje azonban a korábbi ügyben történő vádemelést megelőző időre esik, ezért azok a már elbírált költségvetést károsító és közbizalom elleni bűncselekmények részcselekményének minősülnek, így önálló elbírálásuk kizárt. A 6/2009. Büntető jogegységi határozatban írtak szerint ugyanis a költségvetési csalás és az azzal alaki halmazatban álló hamis magánokirat felhasználása törvényi egységét a cselekményegységbe tartozó egyes részcselekmények miatt első alkalommal történő vádemelés zárja le. A cselekményegység lezárásáig az egységet lezáró tény bekövetkezte előtt elkövetett valamennyi részcselekmény a költségvetési csalás törvényi egységébe tartozik, ezért azok jogerős elbírálása ítélt dolgot eredményez a törvényi egységbe tartozó, de el nem bíralt részcselekmény vonatkozásában (BH2022. 258.).

[22] A Be. 4. § (3) bekezdés értelmében büntetőeljárás nem indítható, illetve a megindult büntetőeljárást meg kell szüntetni, ha az elkövető cselekményét már jogerősen elbírálták, kivéve a rendkívüli jogorvoslati eljárások és egyes különleges eljárások esetét.

Az ítélt dolog miatti eljárást megszüntető ok személyhez kötődő eljárásjogi akadályát jelenti a büntetőeljárás lefolytatásának, ezért az a védői érvelésekkel szemben csak arra az elkövetőre nézve eredményezhet megszüntetési okot, akinek cselekményét már korábban jogerősen elbírálták. Mivel a Kecskeméti Törvényszék ítélete a korábban I.r. cselekményeihez segítséget nyújtó Terhelt1 II. rendű, Terhelt2 III. rendű, Terhelt3 IV. rendű és Terhelt5 VI. rendű vádlottak, mint bűnrészesek tekintetében jogerős döntést nem tartalmaz, rájuk nézve fel sem merülhet a res iudicata megállapítása.

[23] A fellebbviteli főügyészség észrevételében írtakkal egyezően megállapítható, hogy hasonló álláspontot foglaltak el a bíróságok több közzétett eseti döntésben is, melyekben írtak iránymutatásul szolgálnak a bírósági gyakorlat részére.

[24] A részesi felelősség megállapítása törvényes, ha az irányadó tényállás mind a terhelti alapcselekmény törvényi tényállási elemeit, mind az ehhez kapcsolódó bűnsegédi felelősség megállapítását megalapozó tényeket is tartalmazza. A részesség járulékos jellegéből nem következik, hogy a bűnsegéd büntetőjogi felelősségének előfeltétele lenne a

tettes bűnösségének megállapítása. Amennyiben az irányadó tényállásban a tettes által megvalósított alapcselekmény szerepel, a bűnsegéd önálló büntetőjogi felelőssége megállapításának nem akadálya, ha a tettes felelősségre vonására azért nem került sor, mert a res iudicata ennek akadályát képezi (BH2025. 181.).

Törvényi egységet csak törvényi tényálláson belüli magatartás, azaz tettesi cselekmény teremt. A bűnrészességre, mint tényálláson kívüli magatartásra törvényi egységet alapozni nem lehet. A bűnrészesség - vitán felül - tényálláson kívüli magatartás, arra pedig törvényi egységet alapozni nem lehet (BH2015. 296., BH2015. 178., EBH2019. B.6.).

[25] A részesség járulékos jellegéből nem következik az, hogy a felbujtó és a bűnsegéd büntetőjogi felelősségének előfeltétele a tettes büntetőjogi felelősségre vonása; a részesek akkor is felelősségre vonhatók, ha a büntetőeljárás során a tettes (tettesek) kiléte nem volt megállapítható (EBH1999. 84., BH2000. 185.).

[26] Szükséges továbbá felhívni a 33. számú BK. véleményben foglaltakat, melyek értelmében a törvényi egységbe tartozó bűncselekmény esetében az egyik cselekménynek a megállapítása nem a bűnösséget, hanem a minősítést érintő kérdés. Ugyanazon bűncselekmény bűnösségi körének szélesebbé vagy szűkebbé válása, illetőleg az alapügyben alkalmazott jogi minősítés változásának a szüksége csupán olyan esetben lehet perújítási ok, ha ez valószínűsíti a büntetéskiszabás lényeges változását.

[27] Az, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség a vádirat benyújtását megelőzően nem észlelte a fenti helyzetet, nem teszi az általa benyújtott vádat törvénytelené, az I. rendű vádlottal szembeni eljárás megszüntetése után vele szemben a Be. 637. § (1) bekezdés a) pont, ab) alpontja alapján perújításnak lehet helye (6/2009. számú Büntető jogegységi határozat 3/a.), míg a további vádlottak tekintetében az eljárás a benyújtott vád alapján folytatandó.

[28] A vádiratot az arra jogosult emelte, az tartalmazza a Be. 422. § (1) bekezdésben előírt törvényes elemeket, az érintett vádlottak büntetőjogi felelőssége elbírálásához szükséges tényeket, érdemi elbírálásra alkalmas volt az elsőfokú eljárásban.

[29] A fentiekre figyelemmel nem helytállóak azok a védői felvetések, melyek szerint a perújítási eljárásban kellett volna a bűnsegéd büntetőjogi felelősségéről is döntenie az elsőfokú bíróságnak, illetve korábban I.r. bűnösségének a jelen ügy tárgyát képező cselekményrészekben történő el nem bírálása akadályát jelenti a bűnsegéd miatti vádemelésnek, illetve a bírósági eljárás lefolytatásának.

[30] Itt tartja szükségesnek megjegyezni az ítéltábla, hogy nincs akadálya korábban I.r. tettesre nézve az ítéletben olyan ténybeli megállapítások rögzítésének, amelyek elengedhetetlenek a további vádlottak magatartásának leírása során. Ez nem sérti az ártatlanság vélelmét, hiszen a vádhoz kötöttség elvére figyelemmel a jelen eljárás tárgyát kizárólag a vádlotti magatartások megítélése képezi, más személyek, így az eljárás

megszüntetésével érintett korábban I.r. bűnösségéről sem foglalt és nem is foglalhatott állást a bíróság tehát ebben az eljárásban.

Az Európai Unió Bírósága is rámutatott a C-377/18. számú ügyben, hogy a büntetőeljárás során az ártatlanság védelme egyes vonatkozásairól és a tárgyaláson való jelenlét megerősítéséről szóló 2016/343. európai és parlamenti irányelvvel még az sem ellentétes, ha a tényállás rögzíti azon személyek nevét is, akikre az eljárás még nem fejeződött be, feltéve, ha egyértelműen rögzítésre kerül, hogy az említett vádlottakkal szemben külön eljárás van folyamatban, és, hogy bűnösségüket még nem állapították meg (ÍH2020.67., Debreceni Ítéltábla Bf.II.291/2020/22.).

[31] Helyesen mutatott rá a fellebbviteli főügyészség arra is, hogy Terhelt2 III. rendű, Terhelt3 IV. rendű és Terhelt5 VI. rendű vádlottak lakcíme a Be. 21. § (4) bekezdése alapján megalapozza az eljárt Miskolci Törvényszék illetékességét, ezért az illetékesség hiánya okából történő hatályon kívül helyezésre irányuló indítvány sem vezethetett eredményre.

[32] A VI. rendű vádlott védőjének kizárt védő eljárásával összefüggő érvelését sem osztotta az ítéltábla.

[33] A nyomozati anyagban rendelkezésre álló okiratok alapján valóban megállapítható, hogy V.r. V. rendű vádlott védelmét a büntetőügyben ellátó Dr. ügyvéd1 ügyvéd az eljárás tárgyát képező cselekmény elkövetésének idején, a 2016. december 31. napján kelt, tanú39től származó meghatalmazás alapján a Terhelt3 IV. rendű vádlotthoz köthető cég4 Kft. részére ügyvédi tevékenységet látott el, ennek során többek között változásbejegyzés érdekében okiratokat szerkesztett, ellenjegyzett és nyújtott be a cégbírósághoz. Ezek alapján azonban az is rögzíthető, hogy az érintett gazdasági társaság képviselőt nem a büntetőeljárásban látta el, de a vádlottak közötti érdekellentétre sem merültek fel adatok, a védő az ügyben korábban nem került kihallgatásra, így a korábbi ügyvédi tevékenység ellátása nem alapoz meg a büntetőeljárásban kizárási okot.

[34] A Terhelt5 VI. rendű vádlott védelmét az elsőfokú ítélet meghozataláig ellátó Dr. ügyvéd2 ügyvéd pedig a 2013. december 19. napján kelt meghatalmazás alapján az adóigazgatási eljárásban a cég3 Kft. és Terhelt1 későbbi II. rendű vádlott jogi képviselőjeként járt el. A büntetőügyben azonban már kizárólag a VI. rendű vádlott védelmét látta el, a II. és VI. rendű vádlottak között érdekellentét egyébként sem merült fel, így e védő tekintetében sem állapítható meg a Be. 43. § (1) bekezdés c) pont szerinti kizáró ok.

[35] Továbbá az eljárásban érintett jogi személyek egyikével szemben sem terjesztett elő az ügyészség a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Jsztb.) szerinti intézkedés alkalmazására irányuló indítványt, így a Be. 43. § (1) bekezdés c) pont szerinti érdekellentétten alapuló vagy a Jsztb. 9. § (4) bekezdése szerinti kizárási ok a jogi személyek és a terhelték között sem valósult meg, megjegyezve, hogy az ügyvédek a jogi személyek törvényes képviselője által

meghatalmazott képviselői voltak és nem minősültek a jogi személy érdekében eljáró ügyvédnek.

[36] A perbeszédben a Be. 43. § (1) bekezdés f) pontjára történő hivatkozás pedig jelen ügyben nem értelmezhető, hiszen ez utóbbi kizárási ok az ügyben tanúként részt vett vagy résztvevő (a terhelttől különböző) személy segítőjére vonatkozik, nem arra a személyre, akit a védő másodfokú eljárásban tett észrevétele szerint az ügyben tanúként kellett volna kihallgatni.

[37] Az elsőfokú ítélet [1] bekezdésében a vádiratra utalást érintően helyesbítést igényel az indokolás akként, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség Terhelt3 IV. rendű, V.r. V. rendű és Terhelt5 VI. rendű vádlottakat a közbizalom elleni bűncselekmény mellett a Btk. 396. § (1) bekezdés, (5) bekezdés b) pont szerinti *különösen nagy* vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetettével vádolta.

[38] Az ítélet érdemi felülbírálata eredményeként az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék által rögzített tényállás túlnyomórészt megalapozott. Annak részbeni hiányossága [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont], és Terhelt5 VI. rendű vádlottat érintő helytelen ténybeli következtetéseken alapuló volta [Be. 592. § (2) bekezdés d) pont] miatt azonban a Be. 593. § (1) bekezdés a) pont alkalmazásával, az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés alapján abban az alábbi helyesbítések és kiegészítések voltak szükségesek.

[39] A vádlottak személyi körülményeit rögzítő ítéleti részek kiegészítései az alábbiak.

[40] Terhelt1 II. rendű vádlottat érintően: 2021. évben diagnosztizált rosszindulatú megbetegedésben szenved (elsőfokú bíróság 92. számú jegyzőkönyve 5. oldal).

[41] Terhelt2 III. rendű vádlottat érintően: a saját tulajdonú cég5 Kft. ügyvezetője, mely tisztségből kizárólag tiszteletdíj formájában származik jövedelme, nyugdíjának összege 210.000 forint, élettársi kapcsolatban él, élettársa megbetegedése miatt jövedelemmel nem rendelkezik, eltartásáról a vádlott gondoskodik, ezen felül 20 éves, tanulmányokat végző lánya eltartásáról is gondoskodik (másodfokú nyilvános ülés 26. sorszámú jegyzőkönyv).

[42] Terhelt3 IV. rendű vádlottat érintően: rehabilitációs ellátásban részesül, melynek havi összege 59.740 forint (elsőfokú iratanyag 50. sorszáma alatt).

[43] Terhelt5 VI. rendű vádlottat érintően: könyvelőként az cég6 Kft.-nél dolgozik napi 6 órában, melyből havonta 170-180.000 forint jövedelme van, melyet adóhatósági tartozás miatt havi 54.000 forint letiltás terhel. Férjezett családi állapotú, a férje nyugdíjas, nyugdíjának havi összege 120.000 forint, egy középiskolás gyermek eltartásáról gondoskodik, a vádlott vagyonnal nem rendelkezik, megbetegedése nincs (másodfokú nyilvános ülés 26. sorszámú jegyzőkönyv).

[44] Terhelt5 VI. rendű vádlott elsőfokú ítéletben feltüntetett előéleti adatait érintő kiegészítések az alábbiak:

A Miskolci Törvényszék 8.B.855/2011. számú ügyében a vesztegetés büntette mellett 5 rendbeli bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt került sor az elítélésére, az elbírált cselekmények elkövetési ideje: 2007. december 21. - 2008. április 11., 2008. április 11.

A [10] bekezdésben rögzített Miskolci Törvényszék ítéletének száma helyesen 7.Bf. 27/2017/5., az elítélésére a költségvetési csalás büntettének kísérlete mellett folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt került sor, az elbírált cselekmények elkövetési ideje: 2011. április 20. - 2011. június 30.

[45] A VI. rendű vádlott előéleti adatai az alábbi releváns elítéléssel egészülnek ki:

A Miskolci Járásbíróság 38.B.2052/2011/130. számú, a Miskolci Törvényszék 7.Bf. 2519/2013/30. számú határozata folytán 2015. március 11. napján jogerőre emelkedett ítéletével 5 rendbeli bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt 100.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[46] A jelen eljárás tárgyát képező cselekmények elkövetését követően pedig a Miskolci Járásbíróság a 2024. április 23. napján kelt 18.B. 1728/2022/85. számú, a Miskolci Törvényszék 8.Bf. 482/2024/8. számú határozata folytán 2025. január 13. napján jogerőre emelkedett ítéletével a 2013. januártól 2015. márciusig elkövetett csalás büntette és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt 2 év, végrehajtásában 4 év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetésre, 1.200.000 forint pénzbüntetésre és 3 év gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte.

[47] Az elsőfokú ítélet történeti tényállásának kiegészítései az alábbiak.

[48] [13] bekezdés: a cég3 Kft. tevékenységi körében 2013. május 31. napjától szerepelt a munkaerő-kölcsönzés.

[49] [15] bekezdés: az cég4 Kft. főtevékenysége 2015. április 21. napjától munkaerő-kölcsönzés volt, üzletrésze 2016. január 15. napján 39tanú ukrán állampolgár részére került értékesítésre, azonban a cégvezető továbbra is IV.r. IV. rendű vádlott maradt 2016. február 29. napjáig. A IV. rendű vádlott 2015. február 11. napjától 2016. január 15. napjáig, majd 2016. február 18. napjától 2016. február 29. napjáig volt a cég vezetője, mellette szintén önálló képviselőre jogosult ügyvezető volt 2015. február 11. napjától 2016. január 15. napjáig tanú40, aki az üzletrész eladását követően kézbesítési megbízottja lett a cégnek.

[50] [17] bekezdés: az cég7 Kft. üzletrésze 2014. december 10. napján tanú41 ukrán állampolgár részére került értékesítésre, a cég kézbesítési megbízottja Terhelt5 VI. rendű vádlott lett, V.r. V. rendű vádlott bankszámla feletti rendelkezési jogosultsága 2015. december 7. napjáig állt fenn. Az V. rendű vádlott mellett 2014. február 15. napjától 2014. június 6.

napjáig tanú³⁴, 2014. június 6. és 2014. december 10. napja között tanú³⁵ is ügyvezetője volt a cégnek.

[51] A [18] bekezdésben hivatkozott megállapodás fiktív munkaerő kölcsönzésre vonatkozott, melynek tartalma a [20] bekezdésben írtakkal egyező volt. A [18] bekezdésből az ítéltábla Terhelt⁵ VI. rendű vádlottra vonatkozóan mellőzi a „továbbiakban is” megfogalmazást.

[52] A [24] bekezdés kiegészül azzal, hogy a cég¹ Kft. és az 7cég Kft. üzletrésze is külföldi állampolgárok részére lett értékesítve.

[53] Mellőzi az ítéltábla a [25] bekezdés utolsó, Terhelt⁵ VI. rendű vádlott közreműködésére vonatkozó megállapítását, a [39], [44], [58] és [67] bekezdésből a cég³ Kft. és a VI. rendű vádlott kapcsolatára, a VI. rendű vádlott általi segítségnyújtásra utalást.

[54] Az [51] bekezdésből mellőzi a „fiktív számlázási láncolat” kifejezés használatát.

[55] Az [53] bekezdés kiegészül azzal, hogy a cég³ Kft. számlájáról ismeretlen személy, az cég⁴ Kft. számlájáról tanú⁴² (Terhelt⁵ VI. rendű vádlott férje), az 7cég Kft. számlájáról az V.-VI. rendű vádlottak és tanú⁴², a cég¹ Kft. számlájáról Terhelt² III. rendű vádlott vette fel a 2cég Kft. által munkaerő kölcsönzés címén utalt összegeket, melyekből részben átutalással, részben készpénzzel kifizetésre kerültek a munkavállalók, a fennmaradt összegek sorsa ismeretlen maradt.

[56] A [69] bekezdés kiegészül azzal, hogy az 7cég Kft. 08-as bevallását (munkáltatással összefüggő adó és járulékok) 2014. február hónapra vonatkozóan 2014. április 14-én, 2014. március-szeptember hónapokra vonatkozóan 2014. november 19-én, a 2014. október-2015. január hónapokra vonatkozóan 2015. február 19-én, 2015. február-március hónapokra vonatkozóan 2015. április 14-én Terhelt⁵ VI. rendű vádlott nyújtotta be, a 2014. évre egy bevallás formájában 2015. február 19-én benyújtott áfa-bevallás benyújtójának személye ismeretlen.

[57] A [73] bekezdés megfogalmazása akként helyesbítendő, hogy az 7cég Kft. 2014. évben teljesítette áfa-bevallási kötelezettségét, illetve ezen évre vonatkozóan nem tett eleget az általa 2cég Kft. felé kibocsátott számlák után keletkező összesen 16.061.865 forint fizetési kötelezettségének.

A bekezdés egyúttal azzal a megállapítással egészül ki, hogy 2015. évre vonatkozóan a fordított adózás miatt (FAD) az 7cég Kft.-nek áfa fizetési kötelezettsége nem keletkezett a 2cég Kft. felé kibocsátott számlák vonatkozásában, azonban a 2015. február 28-i és 2015. március 31-i lekönyvelt számlák összesen 3.060.698 forint áfa összegét a 2cég Kft. az áfa-bevallásában levonásba helyezte.

[58] A [79] bekezdés kiegészül azzal, hogy az cég⁴ Kft. 08-as bevallását (munkáltatással összefüggő adó és járulékok) 2015. április-2016. február hónapra vonatkozóan 2016. április 3-án, a 2016. március-május hónapokra vonatkozóan 2016. június 23-én 39tanú, a 2016. június-december hónapokra vonatkozóan 2017. március 9-én IV.r. IV. rendű vádlott nyújtotta be. Áfa-bevallás benyújtására nem került sor.

[59] A [83] bekezdés kiegészül azzal, hogy a 2cég Kft. által a fiktív számlák fordított adózás miatt megfizetendő, az adóbevallásban levonásba helyezett áfa-tartalma 2015. évben 11.690.092 forint, 2016. évben 18.063.069 forint, 2017. évben 1.462.300 forint, mindösszesen 31.215.460 forint volt.

[60] A [91] bekezdés kiegészül azzal, hogy a 2cég Kft. által a 2017. évben befogadott két fiktív számla fordított adózás miatt megfizetendő, az adóbevallásban levonásba helyezett áfa-tartalma 4.422.256 forint volt.

[61] A [101] bekezdésben szereplő összegző megállapítások helyesbítése:

[62] Terhelt1 II. rendű vádlott összesen 24.653.601 forint vagyoni hátrány okozásához nyújtott segítséget, melyből 14.963.840 forint a munkáltatással összefüggő adó és járulék hiányok összege, 9.689.761 forint pedig az áfa adónemben okozott hiány összege.

Terhelt2 III. rendű vádlott összesen 10.992.531 forint vagyoni hátrány okozásához nyújtott segítséget, melyből 6.570.275 forint a munkáltatással összefüggő adó és járulék hiányok összege, 4.422.256 forint pedig az áfa adónemben okozott hiány összege.

IV.r. IV. rendű vádlott összesen 89.420.961 forint vagyoni hátrány okozásához nyújtott segítséget, melyből 58.205.501 forint a munkáltatással összefüggő adó és járulék hiányok összege, 31.215.460 forint pedig az áfa adónemben okozott hiány összege.

V.r. V. rendű vádlott összesen 56.053.908 forint vagyoni hátrány okozásához nyújtott segítséget, melyből 36.931.345 forint a munkáltatással összefüggő adó és járulék hiányok összege, 19.122.563 forint pedig az áfa adónemben okozott hiány összege.

Terhelt5 VI. rendű vádlott összesen 156.467.400 forint vagyoni hátrány okozásához nyújtott segítséget, melyből 101.707.121 forint a munkáltatással összefüggő adó és járulék hiányok összege, 54.760.279 forint pedig az áfa adónemben okozott hiány összege.

[63] A [102] bekezdésből mellőzi az ítéltábla az önrevízió időpontjának az adóellenőrzés lefolytatását követő időpontjával kapcsolatos megállapítást.

[64] A fenti helyesbítésekkel és kiegészítésekkel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a másodfokú eljárásban a Be. 593. § (3) bekezdés értelmében irányadó volt.

[65] Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségét teljesítette, melynek eredményeként rendelkezésére álltak mindazon bizonyítékok, amelyek szükségesek, de egyben elegendőek is voltak az ügyben perdöntő tények megállapításához.

[66] A védőknek az igazságügyi könyvszakértői közreműködéssel kapcsolatos kifogásaival nem értett egyet az ítéltábla.

[67] A szakértői véleményből kitűnően az annak elkészítéséhez szükséges iratok, adatok a szakértő rendelkezésére álltak, az okozott vagyoni hátrány utólagos megtérítésével, megtérülésével, a jelenleg fennálló adóhiány összegével kapcsolatos megállapítások nem igényelnek szakértői közreműködést. A védők kifogásolták azt is, hogy a törvényszék szakértői közreműködés nélkül rögzítette ítéletében a megtérülés tényét. Az ítéltábla azonban - egyetértve a törvényszék álláspontjával – megállapította, hogy ez semmiféle különleges szakértelmet nem igényelt. Ezért helytállóan utasította el a törvényszék a védők által új szakértő kirendelésére irányuló indítványokat, ítélete utolsó bekezdésében ezzel kapcsolatos indokolási kötelezettségét is teljesítette, mellyel a fentiek szerint az ítéltábla is egyetért.

[68] A szakértő feladata jelen ügyben kizárólag az volt, hogy bevallási időszakokra lebontva, társaságonként határozza meg a foglalkoztatott munkavállalók részére kifizetett bérek összegét, az azok után fizetendő adó és járulékok összegét, a 2cég Kft. által befogadott számlák után fizetendő áfa összegét, a bevallott, de megfizetni elmulasztott, illetve a be sem vallott adó és járulékok összegét. A kirendelt igazságügyi könyvszakértő e feladatának eleget

tett, tárgyaláson történő meghallgatása az eljárási szabályoknak megfelelően megtörtént, melynek során kielégítő válaszokat adott a kompetenciájába tartozó kérdésekre.

[69] Az adóügyi eljárásban kiszabott adóbírság nem zárja ki az adóbírság alapjául szolgáló cselekmény miatt büntetőeljárás megindítását és büntető szankció alkalmazását, ez nem sérti a kétszeres eljárás tilalmát [Be. 4. § (3) bekezdés, EBD2019. B.16.].

A bíróság önálló ténymegállapítást végez, melynek során természetesen figyelembe lehet venni az adóhatósági ellenőrzések iratait, de önmagában az adóhatóság ténymegállapításai a bíróságot nem kötik. A büntetőeljárás szempontjából az a kérdés, hogy a Btk. 396. §-ában megjelölt befizetési kötelezettséget megsértették-e és a bevétel csökkentésével okozott vagyoni hátrány összege mennyit tesz ki, olyan előzetes kérdés, amelyet az ügyész, illetve a bíróság - szükség esetén szakértői vélemény beszerzése mellett - rendszerint maga bírál el. Ebből következik, hogy a Btk. 396. §-ában foglalt bűncselekmény elbírálása során nincs kötve a közigazgatási szerveknek a bevételecsökkenés összegét megállapító határozatához, hanem azt a büntetőeljárás szabályai szerint, az irányadó igazgatási jogi szabályok előírásainak figyelembevételével önállóan állapítja meg [Kúria 20. BK véleménye, Be. 7. § (5) bekezdése, 167. § (1) bekezdése].

[70] Részben egyetértve azonban a védők fellebbezésében előadottakkal, az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontja szerinti, a bizonyítékok számbavételével és az ítélet ténybeli indokolásával összefüggő kötelezettségének hiányosan tett eleget.

[71] A hatályos eljárási törvény a felülbírálat rendszerét jelentősen átalakítva a reformatórius jogkör bővítésének célzatával a másodfokú bíróság kötelezettségével tette megkísérelni a részleges megalapozatlanság megszüntetését a tényállás kiegészítése, helyesbítése útján az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítással érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás alapján [Be. 593. § (1) bekezdés]. Emellett taxatív meghatározta az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére vezető mérlegelést nem tűrő okokat [Be. 608. § (1) bekezdés, Be. 610.§]. A relatív eljárási szabálysértések tekintetében pedig akként szabályoz, hogy arra csak akkor kerülhet sor, ha a másodfokú eljárásban nem orvosolható olyan eljárási szabálysértés történt, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, illetve az intézkedés alkalmazására. Ebben az utóbbi körben nevesíti az indokolási kötelezettség nem vagy részbeni teljesítését [Be. 609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pont].

[72] Mindezek azt jelentik, hogy a másodfokú bíróságnak a felülbírálat során az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát elsődlegesen ki kell küszöbölnie, hiányos indokolását pedig teljessé teheti (EBH 2017.B.18.II.). A bíróság indokolási kötelezettségének teljesítése közjogi és perjogi szabályokból fakadó kötelezettség. Az Alaptörvény XXIV. Cikk (1) bekezdés 2. fordulata szerint a hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni (BH 2021.193).

[73] A büntetőeljárásban az indokolási kötelezettség teljesítése a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontja szerinti szükséges tartalmi elemek megtartásával valósul meg, tehát az ítéletnek tartalmaznia kell azoknak a bizonyítékoknak a megjelölését, amelyekre a bíróság a döntését alapozta, valamint annak rövid indokolását, hogy a tényállás megállapítása során milyen bizonyítékokat és miért, avagy miért nem fogadott el. Abból mindenki számára érthető, követhető módon ki kell tűnnie a bizonyítékok egyenként és összességében történő értékelése (mérlegelése) folyamatának, és az értékelés - bírói meggyőződésen alapuló – eredményének [Be.167.§ (4) bekezdés].

[74] Az indokolási kötelezettség teljesítése - rendeltetéséből és természetéből fakadóan - annak a bíróságnak a kötelezettsége, amelyik a ténymegállapítást végzi, ezért alapvetően és meghatározóan az elsőfokú bíróságnak. A másodfokú bíróság csupán ellenőrzi, nem pedig pótolja, vagy kitalálja az elsőfokú bíróság helyett annak gondolatmenetét (Kúria Bhar. 1491/2021/10). Az indokolási kötelezettség hiányosságainak pótlása akkor végezhető el, ha az az adott alapisírányhoz kapcsolódik, ellenkező esetben az már nem pótlás, hanem valami új vagy más tartalom létrehozása. Az indokolási kötelezettség hatályon kívül helyezést eredményező megszegését határozottan el kell különíteni a megalapozatlanságtól, ami a hatályon kívül helyezés önálló törvényi oka, feltéve, hogy az teljeskörű [Be. 592. § (1) bekezdés]. Az indokolási kötelezettség teljesítése csak megalapozott, illetve megalapozottá tett tényállás tekintetében vizsgálható; amennyiben ugyanis tények megállapítása hiányzik, úgy az azokra vonatkozó indokolás sem kérhető számon (EBH 2018.B. 8.III.). Ekként az indokolási kötelezettség teljesítésének elmulasztása az egyetlen olyan eljárási szabálysértés, amelynek vizsgálatát megelőzi a tényállás megalapozottságának vizsgálata. A részleges megalapozatlanság kiküszöbölése a hatályos eljárási törvény szerint a másodfokú eljárásban kötelezettség, az indokolási kötelezettség hiányosságai azonban csak az elfogadott bizonyítékoknak, azok irányának megfelelően pótolhatók.

[75] Jelen ügyben megállapítható, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást lefolytatta, ügyfelderítési kötelezettségét a szükséges terjedelemben teljesítette, ha hiányosan is, de ismertette a rendelkezésére álló releváns bizonyítékok lényegét, és bár adós maradt azok részletekbe menő, mélyreható elemzésével, azonban az általa adott indokolásból megismerhető volt a mérlegelési tevékenysége, abból kiolvasható volt, hogy mely bizonyítékokra alapította a vádlottak bűnösségét megalapozó tényállását.

[76] Az általa megállapított tényállás olyan terjedelmű érdemi megalapozatlansági hibában nem szenved, amely okot adhatna a Be. 610. § alapján történő hatályon kívül helyezésre.

[77] A tényállás ítéltábla általi kiegészítésének, helyesbítésének indokai az alábbiak.

[78] Az érintett cégek tevékenységi köre változásának, abban a munkaerő-kölcsönzés megjelenésének, az ügyvezető váltásoknak, a cégek üzletrészeinek külföldi személyek részére történő értékesítése adatainak jelentősége van a cégek irányítását ténylegesen ellátó személyek megállapítása, a munkaerő kölcsönzéssel kapcsolatos szerződések fiktív volta tekintetében. A 2cég Kft. által utalt pénzüsszegeknek az érintett cégek számlájáról történő felvételét végző személyek kiléte következtetési alapot nyújt az érintett vádlottak tudatával

kapcsolatos ténymegállapítások során, míg ugyanezen okból volt szükséges a bevallások időpontjának és azok benyújtója személyének rögzítése is a tényállásban.

[79] Mellőzte azonban az ítéltábla a „fiktív számlázási láncolat” kifejezés helytelen használatát, ugyanis a VI. rendű vádlott védőjének észrevételével egyetértve jelen ügyben számlázási láncolat nem volt feltárható.

[80] Az elsőfokú ítélet tényállása a vádiratban írtakkal egyezően az [56] bekezdésben rögzíti, hogy a 2cég Kft. által a négy gazdasági társasággal kötött színlelt tartalmú szerződések célja az volt, hogy az I. rendű terheltnek ne kelljen bevallania és megfizetnie a ténylegesen a 2cég Kft.-ben foglalkoztatott munkavállalók után az adókat és járulékokat, valamint a fiktív számlák után az adólevonási jog érvényesítésével mentesüljön az áfa fizetési kötelezettség alól. Majd ezzel összhangban - ugyancsak a vádiratban írtakkal egyezően - az [58], [68], [78] és [86] bekezdések azt tartalmazzák, hogy az érintett II-III-IV-V. rendű vádlottak a munkavállalók általuk ügyvezetett cégbe történő fiktív bejelentése és a valótlan tartalmú számlák kiállítása során vagyoni hátrányt okoztak, feltüntetve ezt követően az adó-és járulékhianyral érintett időszakok kezdő és végső időpontját, továbbá táblázatos formában a fiktív számlák adatait.

[81] Az 1-4. tényállásrészek közül azonban csak a cég3 Kft.-vel kapcsolatos 1. tényállásrész végén szerepel összegzetten az okozott munkáltatással összefüggő adó-és járulékhány, illetve áfa hiány összege. Ezzel összhangban a [101] bekezdés végső megállapításában Terhelt1 II. rendű vádlott segítségnyújtásával okozott vagyoni hátrány összegét a törvényszék 24.653.601 forintban állapította meg, mely tehát magában foglalja a munkáltatással összefüggő adó-és járulékhányok 14.963.840 forint és a fiktív számlák 2cég Kft. által jogosulatlanul levont 9.689.761 forint áfa tartalmát.

[82] A 2015. január 1. napjától hatályos fordított adózásra vonatkozó szabályozás miatt a munkaerő kölcsönzéssel kapcsolatosan kiállított számlák már nem tartalmazzák a fizetendő áfa összegét, ugyanis azt a számla befogadója nem fizeti meg a számla kiállítója részére. Az áfa bevallásának és megfizetésének kötelezettsége tehát nem a számla kiállítóját, hanem annak befogadját terheli.

[83] Ezért helyesbítést igényelt a [73] bekezdés megfogalmazása, hiszen az ott írtakkal szemben a számlakiállító 7cég Kft.-t csak 2014. évben terhelte áfa bevallási és fizetési kötelezettség. A 2015. évre utalás helyett kiegészült a bekezdés azzal, hogy 2015. évre vonatkozóan a fordított adózás miatt (FAD) az 7cég Kft.-nek áfa fizetési kötelezettsége nem keletkezett a 2cég Kft. felé kibocsátott számlák vonatkozásában, azonban a 2015. február 28-i és 2015. március 31-i lekönyvelt számlák összesen 3.060.698 forint áfa összegét a 2cég Kft. az áfa-bevallásában levonásba helyezte.

[84] Az cég4 Kft. és az 7cég Kft. általi valamennyi számlakibocsátás időpontjában már a fordított adózás szabályai voltak hatályban, azonban e tényállásrészekben is szükséges volt összezszerűen megjeleníteni a 2cég Kft. által levonásba helyezett befogadott fiktív számlák áfa összegét.

[85] A II. és VI. rendű vádlottól eltérően nem végezte el azonban a törvényszék a III-IV-V. rendű vádlottak esetében a munkáltatással összefüggő adó-és járulékhány összegének

összeadását az okozott áfahiány összegével, ezért ellentmondásban állnak ítéletének [56], [58], [68], [78] és [86] bekezdései ez utóbbi vádlottak általi segítségnyújtással okozott vagyoni hátrányokra tett [101] bekezdés végső megállapításaival. Ezt a hiányosságot korrigálva az ítéltábla a tényállást szintén helyesbítette, a tényállásban feltüntetve a hiányzó összegeket, valamennyi vádlott esetében külön-külön rögzítve a munkáltatással összefüggő adó-és járulékhány és az okozott áfa-hiány összegét is.

[86] A befizetési kötelezettségek teljesítését, annak feltételeit külön jogszabályok, mint a költségvetési csalás törvényi tényállását kitöltő ún. keretdiszpozíciók írják elő és szabályozzák, melyeket helyesen tartalmaz az elsőfokú ítélet. Ezen jogszabályi kötelezettségek megsértése és az adóhatóság megtévesztése esetén válik büntetendővé a költségvetési bevétel csökkentése.

[87] A költségvetési csalás törvényi tényállását tartalommal kitöltő keretjogszabályokat, mint a határozat alapjául szolgáló jogszabályokat azonban nem a történeti tényállásban, hanem az ítélet jogi indokolási részében kell feltüntetni [Be. 451. § (5) bekezdés, Be. 561. § (3) bekezdés c), d), e) pontjai]. Ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet indokolásába tartozónak tekinti az elsőfokú ítélet [104]-[127] bekezdéseiben megjelölt jogszabályi hivatkozásokat.

[88] Töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy az ítélet egységes egészként vizsgálendő, melynél fogva a tényállás részét képezi az is, ami ítéletszerkesztési hiba folytán ténymegállapításként az ítélet indokolásában szerepel, vagy éppen fordítva, az indokolás részének tekintendők azok a megállapítások, amelyek a történeti tényállásban rögzített tényekből levont jogkövetkeztetések vagy a büntetőjogi felelősség alapjául szolgáló jogszabályi hivatkozások (BH2016.163.III., Kúria Bhar.1295/2020/7). Ez tehát nem jelent részleges megalapozatlanságot, csupán az ítéletszerkesztési hiba orvoslását igényli.

[89] A jogi indokolásba tartozóan szükséges megjeleníteni a munkaerő kölcsönzésekkel kapcsolatos alábbi azon jogszabályi rendelkezéseket is, amelyeket a vádlottak szintén megszegtek, kijátszottak.

[90] A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban Munka tv.) 214. § (1) bekezdése alapján

- a) munkaerőkölcsönzés az a tevékenység, amelynek keretében a kölcsönbeadó a vele kölcsönzés céljából munkaviszonyban álló munkavállalót ellenérték fejében munkavégzésre a kölcsönvevőnek ideiglenesen átengedi (kölcsönzés),
- b) kölcsönbeadó az a munkáltató, aki a vele kölcsönzés céljából munkaviszonyban álló munkavállalót a kölcsönvevő irányítása alatt munkavégzésre, kölcsönzés keretében a kölcsönvevőnek ideiglenesen átengedi,
- c) kölcsönvevő az a munkáltató, amelynek irányítása alatt a munkavállaló ideiglenesen munkát végez,

- d) kölcsönzött munkavállaló a kölcsönbeadóval kölcsönzés céljából munkaviszonyban álló munkavállaló, akivel szemben a kikölcsönzés alatt a munkáltatói jogokat a kölcsönbeadó és a kölcsönnevő megosztva gyakorolja (munkavállaló),
- e) kikölcsönzés a munkavállaló által a kölcsönnevő részére történő munkavégzés.

[91] A Munka tv. 214. § (2) bekezdése szerint a kikölcsönzés tartama nem haladhatja meg az öt évet, ideértve a meghosszabbított vagy az előző kikölcsönzés megszűnésétől számított hat hónapon belül történő ismételt kikölcsönzést, függetlenül attól, hogy a kikölcsönzés ugyanazzal vagy más kölcsönbeadóval kötött megállapodás alapján valósult meg.

[92] Az elsőfokú ítélet indokolását az ítéltábla az alábbiak szerint egészíti ki.

[93] Az ítélet [129] bekezdésében írtak szerint Terhelt1 II. rendű vádlott a tárgyaláson valóban élt a hallgatás jogával, azonban a 92. számú jegyzőkönyv 5. oldalán rögzítettek szerint kérdés nélkül előadta, hogy a cég3 Kft.-ről nem is tud, nem tudja, hogy aki a főnök volt, miket csinált.

Ezen rövid vallomása egyértelműen arra utal, hogy a cég3 Kft. ügyvezetését csak névleg vállalta el, a cég alapításától kezdve a mintegy 3 és fél év múlva elrendelt felszámolásáig gyakorlatilag valós gazdasági tevékenységet nem látott el, tevékenységi körébe a munkaerő - kölcsönzés felvétele 2013. május 31. napjától kezdődően kizárólag a 2013. július 1. napjától kezdődő fiktív munkaerő kölcsönzéssel kapcsolatos szerződések megkötése, az ezzel kapcsolatos fiktív számlák kibocsátása, mindezekkel a költségvetésnek történő vagyoni hátrány okozása céljából történt.

[94] Szükséges annak rögzítése is, hogy a II. rendű vádlott az adóhatósági vizsgálat során 2014. október 20. napján jegyzőkönyvben tett nyilatkozatában még azt állította, hogy a céggel először takarítási tevékenységet folytatott, majd munkaerő közvetítéssel foglalkozott, de nem találkozott a vele kapcsolatban álló cég képviselőjével, vele csak a könyvelője tartotta a kapcsolatot, akit nem kíván megnevezni. Az általuk foglalkoztatott sofőrök kiközvetítését szerették volna folytatni, de nem kaptak több megrendelést, ezért megszüntették a munkaviszonyukat, illetve a munkavállalók mondtak fel.

A minden konkrétumot nélkülöző, tárgyaláson tett vallomásával teljes ellentétben álló nyilatkozatot azonban az érintett munkavállalók vallomásai egyértelműen cáfolják, akik az elsőfokú ítélet [138] bekezdésében rögzítettek szerint egyöntetűen arról számoltak be tanúként történő kihallgatásaik alkalmával, hogy főnökük mindvégig - először a 2cég Kft.-nél, majd a cég3, 7cég, cég4 és cég1 Kft.-nél is - korábban I.r. volt. tanú8 adminisztratív dolgozó tanúvallomása is ellentétben áll a II. rendű vádlott utóbbi nyilatkozatával, hiszen abból kitűnően a sofőrök munkaviszonya az egyes cégeknél nem felmondás miatt, hanem minden ok nélkül szűnt meg és létesült az új munkáltatóknál, sok esetben nem is tudtak a cégváltásról, hiszen munkakörülményeikben semmi nem változott.

[95] Szükséges azonban kiemelni, hogy a II. rendű vádlott vallomása Terhelt5 VI. rendű vádlott személyére nézve terhelő bizonyítékként nem értékelhető, a cég és a VI. rendű vádlott kapcsolatát nem igazolja.

[96] Terhelt2 III. rendű vádlott is élt a tárgyaláson a hallgatás jogával, nyomozati vallomásában azonban az elsőfokú ítélet [130] bekezdésében rögzítettekén túl elhangzott az is, hogy csak formai szerepe volt az általa alapított cég1 Kft. működése során. Ez teljes összhangban áll azokkal a további kijelentéseivel, melyek szerint a cég telefonját a VI. rendű vádlott birtokolta, a bankszámlával is ő rendelkezett. Nyomozati vallomása során nem tett arra vonatkozó érdemi nyilatkozatot, hogy a cég ténylegesen mivel foglalkozott, kikkel állt gazdasági kapcsolatban, milyen saját tevékenység végzésétől remélte a várt profitot, így teljesen hiteltelen az a védekezése, hogy a céget a tényleges legális működtetés szándékával alapította. Vallomása gyakorlatilag ténybeli beismerő és egyben valamennyi vádlott-társára nézve is terhelő vallomásként értékelhető. A legális működés hiányát jelzi a cég üzletrészenek az alapítást követő alig kilenc hónap múlva külföldi állampolgár részére értékesítése, illetve a cég ezt követő fél év múlva kényszertörlesztés miatti megszűntetése. A III. rendű vádlott bűnös tudattartalmát igazolja az is, hogy a bankszámlakivonatok tanúsága szerint a cég számlájára a 2cég Kft.-től érkező összegeket ő vette fel, annak ellenére, hogy bevallása szerint nem volt tisztában a saját ügyvezetése alatt álló cég tevékenységével. A felvett pénz sorsáról nem számolt be nyomozati vallomásában, azonban arra „panaszkodott”, hogy a cégből semmilyen profitot nem látott, ezért azt tanú28 közreműködésével értékesítette, meg sem várva az első adóév végét.

[97] Az elsőfokú bíróság ítélete [137] bekezdésében csak érintőlegesen említi tanú28 tanúként tett vallomását, akivel kapcsolatban az ítéltábla pótlólag rögzíti azt is, hogy tárgyaláson történő kihallgatására a nyomozás során történő halála miatt már nem kerülhetett sor. A védők kifogásolták, hogy a törvényszék nem tisztázta a tanúnak az eljárás tárgyát képező munkaerő-kölcsönzésekkel kapcsolatos szerepét. Az elsőfokú ítélet tényállása a [18] bekezdésben rögzíti, hogy korábban I.r. a cége gazdasági vezetője útján került kapcsolatba Terhelt1 II. rendű vádlottal, mely megállapításának ténybeli indokát azonban nem adta.

[98] tanú28 2018. október 8. napján tett tanúvallomása szerint a 2 cég Kft. gazdasági vezetője volt 2012. év májusától, gazdasági problémák miatt került sor a sofőrök munkaerő kölcsönzésen keresztüli foglalkoztatására. A munkaerő kölcsönző cégek keresték e-mailben vagy telefonon a Kft.-t, ilyen céggént emlékezett a cég3 Kft.-re és a cég1 Kft.-re. A kapcsolatfelvételt követően megbeszélést tartott korábbi I.r.val és ez utóbbi döntött a szerződésekkel kapcsolatban. Az új munkavállalók oktatását saját maga végezte, de önmagában is ellentmondásosan nyilatkozott arra vonatkozóan, hogy nagyrészt ugyanazok a munkavállalók kerültek-e az újabb munkaerő kölcsönző cégekhez, vagy a nagy fluktuáció miatt valóban cserélődtek a munkavállalók. A munkaerő kölcsönzési szerződések megkötését követően a Kft. a szerződésben rögzített kiszámlázott összeget kifizette a munkaerő kölcsönző cégek felé, az ezzel kapcsolatos ügyeket nem ő intézte, azokra nem volt rálátása. Végül megjegyezte, hogy a munkaerő kölcsönző cégek igénybevételére a munkaerő folyamatos biztosítása és a költségcsökkentés miatt volt szükség.

[99] A tanú vallomása azonban ellentétes korábban I.r. gyanúsítottként tett azon nyomozati vallomásával, mely szerint a munkaerő kölcsönzés ötlete a gazdasági vezetőtől

származott a cég gazdasági stabilitásának megőrzése érdekében, ő általa került kapcsolatba a 2cég Kft. a cég3 Kft. ügyvezetőjével, akitől elfogadták a felajánlott szolgáltatást, majd ugyancsak tanú28-on keresztül kerültek kapcsolatba a másik három céggel, illetve VI. rendűával. Csak később tudta meg, hogy a munkaerő kölcsönzéssel kapcsolatban az érintett cégek nem fizették be az adót. Ekkor számonkérte VI. rendűát, aki végül bevallotta, hogy az 7cég Kft. és az cég4 Kft. munkaerő kölcsönző cégek ügyvezetői strómanok voltak, a cég1 Kft.-ről és a cég3 Kft.-ről nem mondott semmit, általánosságban elmondta, hogy a cégek részére átutalt pénzt a férje vette fel a számlákról.

E vallomás kapcsán is szükséges hangsúlyozni, hogy a VI. rendű vádlott személye abban nem jelenik meg úgy, mint aki már a cég3 Kft.-vel történő kapcsolatfelvételt is közvetítette volna, abban bármilyen szerepe lett volna.

[100] korábban I.r. saját szerepére tett vallomását cáfolja, hogy ügyvezetőként tisztában kellett lennie azzal, hogy a munkaerő-kölcsönző cégek „szolgáltatásának” igénybevétele és a cégek cseréje ellenére ugyanazok a munkavállalók végzik változatlan munkakörülmények mellett továbbra is a munkát, akik korábban a saját cégének alkalmazottai voltak. Ennek a konstrukciónak a célja kizárólag az adó-és járulékfizetési kötelezettség megkerülése, azt semmilyen valós munkaerőhiány nem indokolta. Nyilvánvaló, hogy ezzel tisztában kellett lennie a gazdasági vezetőnek is, aki ráadásul a munkavállalók oktatását is végezte vallomása szerint. Vallomásaik összevetéséből az is kitűnik, hogy mindketten próbálták saját felelősségüket a másokra hárítani.

[101] A védői felvetésekkel összefüggésben szükséges annak hangsúlyozása, hogy jelen eljárás tárgya nem az elhunyt tanú28, vagy esetlegesen tanú8 szerepének, tudatállapotának tisztázása. A bíróság a Be. 6. § (3) bekezdésben írt alapelvre tekintettel kizárólag a megvádolt személyek büntetőjogi felelősségéről dönthetett.

[102] Terhelt5 VI. rendű vádlott védekezésének elvetésével összefüggésben is hiányosként értékelhető az elsőfokú bíróság ítéletének ténybeli indokolása. Az csupán a vallomások (hiányos) ismertetését tartalmazza, részben ténybeli beismerésként értékelve a VI. rendű vádlott vallomását.

[103] Terhelt5 VI. rendű vádlott elsőfokú ítélet [133] bekezdésében hivatkozott (gyanúsítottként fenntartott tanúvallomása) védekezését nem csak korábban I.r. gyanúsítottként tett vallomása, hanem részben Terhelt2 III. rendű vádlott ténybeli beismerő, a VI. rendű vádlott szerepére is tett vallomása és tanú8 tanúvallomása is cáfolta.

[104] A VI. rendű vádlott vallomása szerint a 2cég Kft. ügyvezetőjét személyesen nem ismeri, mely ellentétben áll korábban I.r. állításával. A cég3 Kft. kivételével maga is elismerte, hogy a munkaerő kölcsönző cégek működésében szerepet vállalt, a cég1 Kft. alapítását megelőzően kereste meg Terhelt2 III. rendű vádlott és megkérte a cég könyvelésére és az alapítással kapcsolatos teendőkhöz segítségnyújtásra. A cég munkatevékenységének elindulását követően kétheti rendszerességgel beszélt az ügyvezetővel, a cég több helyre is küldött bemutatkozó anyagot, de egyedüli partnere a 2cég Kft. volt. Terhelt2 III. rendű vádlott

vallomása viszont cáfolja a cég jogszerű működésére vonatkozó vallomást, hiszen a III. rendű vádlott elismerte, hogy saját maga a cég működtetésében nem vett részt, azt a VI. rendű vádlott végezte. Terhelt2 III. rendű vádlott vallomása szerint a cég alapításának ötlete tanú28tól származott, rajta keresztül került kapcsolatba a 2cég Kft-vel, a III. rendű vádlott semmilyen több helyre megküldött bemutatkozó anyagról nem számolt be. Terhelő vallomását alátámasztja, hogy a cég frissen alapított céggént, az alapítást követő rövid időn belül már kapcsolatba került azzal a 2cég Kft-vel, amely megelőzően azzal a két másik céggel (7cég Kft. és cég4 Kft.) állt kapcsolatban, amelyek ügyintézését ugyancsak a VI. rendű vádlott látta el. Ezen körülményekből levonható az a következtetés, hogy a III. rendű és a VI. rendű vádlottak nem véletlenszerűen kerültek kapcsolatba egymással, a III. rendű vádlott tanú28 személyére tett vallomása alapján megállapíthatóan közöttük ez utóbbi személy közvetített.

[105] Arra már kitért az ítéltábla, hogy a III. rendű vádlott esetében miért nem állapítható meg a cég valós működtetésére irányuló alapítás szándéka, csak ismételten utal arra, hogy valós szándék esetében nyilván nem biztosított volna az előzőleg egyáltalán nem ismert VI. rendű vádlott számára bankszámla hozzáférést és a céges telefonnal történő rendelkezést a könyvelési munka végzése mellett.

[106] A VI. rendű vádlott vallomása azt is tartalmazza, hogy mivel a cég1 Kft. által kiállított számlák már a fordított adózás alá tartoztak, áfa fizetési kötelezettsége lényegében egyik félnek sem keletkezett. Ez azonban nyilvánvalóan téves állítás, a könyvelő foglalkozású vádlottól elvárható lenne, hogy tisztában legyen a fordított adózás alapvető szabályaival.

[107] Vallomásából kitűnően a két cég közötti kapcsolat a cégvezetők egyezkedése után szűnt meg, miután Terhelt2 III. rendű vádlott kevesellte a sofőröknek fizetendő napidíj után megmaradt pénzösszeget, azonban ezt a vallomásrészt mindkét cégvezető vallomása cáfolja.

[108] Különösen hiteltelenné válik a VI. rendű vádlott védekezése az 7cég Kft.-vel és az cég4 Kft.-vel kapcsolatban rendelkezésre álló bizonyítékok tükrében. Védekezése szerint ezen cégek könyvelését nem végezte, kizárólag munkaügyi ügyintéző volt, viszont nem tudott felvilágosítást adni a cégek könyvelését végző személyről. Az 7cég Kft.-vel hirdetés útján került kapcsolatba, V.r. V. rendű vádlott ügyvezető vette fel, aki vele együtt dolgozott az irodában tanú33 másik irodai ügyintézővel együtt. Menet közben volt egy ügyvezetőváltás, vallomásában személyleírást adott 41tanú új ügyvezetőről, aki nem volt napi szinten bent az irodában, de többször találkozott vele.

[109] A fentiekhez képest az ügyben további tanúként kihallgatott, az elsőfokú ítéletben nem említett tanú33 tanú elsőfokú bíróság által tárgyaláson ismertetett, 2020. március 4. napján tett tanúvallomása szerint ez utóbbi cég könyvelését a VI. rendű vádlott végezte, aki nem a cég irodájában dolgozott. Az ügyvezetőváltásról csak annyit tud, hogy V.r. V. rendű vádlott jelezte neki, hogy 41tanú lesz az új ügyvezető, a tanú is személyleírást adott az új

ügyvezetőről, aki vallomása szerint elég gyakran volt bent az irodában, eljárta a cég nevében. A tanú a VI. rendű vádlott vallomásával egyezően adta elő, hogy a cégben végzett tevékenysége úgy szűnt meg, hogy az cég⁴ Kft. átvette az 7cé^g Kft. munkáit és őt is tovább alkalmazta adminisztrátorként, az új cég könyvelését is a VI. rendű vádlott végezhette, ügyvezető váltásáról nem tud. Miután azonban a tanú előtt ismertetésre került a VI. rendű vádlott azon vallomása, mely szerint saját maga is az irodában dolgozott, a tanú már nem zárta ki ennek lehetőségét. Előadta még, hogy az előző cégben V.r. V. rendű vádlottól, majd 41tanúától, az utóbbi cégben IV.r. IV. rendű vádlottól kapta személyesen készpénzben a fizetését. Feladata mindkét cégben csak a munkaszerződések megírása volt a munkavállalók személyes adatai alapján.

[110] A VI. rendű vádlott 7cé^g Kft.-ben betöltött pusztá ügyintézői szerepét cáfolja, hogy bár vallomása szerint nem ő végezte a cég könyvelését (melyet egyébiránt tanú³³ tanúvallomása cáfolta), a bevallások alapján megállapíthatóan a cég valamennyi munkáltatással összefüggő adó-és járulék bevallásának benyújtója a VI. rendű vádlott volt. Ezen felül a számlavezető pénzügytől szintén a nyomozati szakban beszerzett bankszámla kivonatok alapján megállapíthatóan (korábban I.r. vallomásával összhangban) a cég számlájáról V.r. V. rendű vádlott mellett a VI. rendű vádlott és férje, tanú⁴² vette fel a 2cé^g Kft.-től átutalt összegeket, nem hagyva azon a fizetendő adót és járulékokat fedező összegeket. Ez utóbbi körülmény egyértelműen jelzi az adó-és járulék fizetési kötelezettség elkerülésére irányuló szándékot. A cég üzletésze tanú⁴¹ nevű ukrán állampolgár részére került értékesítésre 2014. december 10. napján, aki a cég felszámolás folytán történő 2018. július 25-i cégnyilvántartásból törléséig volt bejegyzett ügyvezető. A nyomozás során sor került az ukrán ügyvezető elkövetési időszakban történt határátlépéseinek ellenőrzésére, melynek eredményeként megállapítást nyert, hogy a határátlépési rendszer 2015. évtől egyáltalán nem tartalmaz adatot rá nézve. Ez az információ ugyancsak cáfolja a VI. rendű vádlott védekezését, emellett nyilvánvalóan felveti tanú³³ tanú vallomásának e tekintetben valótlanságát is, egyben újabb bizonyítéka a munkaerő kölcsönzések fiktív voltának. Az ukrán hatósági okmány fotójának tanúsága szerint tanú⁴¹ egy szőke, molett, roma származású idősebb hölgy, mely nem egyezik a VI. rendű vádlott által adott személyleírással, mely szerint az új ügyvezető „normális megjelenésű, nála alacsonyabb, vékony, hullámos, barna vállig érő hajú, magyarul beszélő személy”.

[111] Az cég⁴ Kft. tekintetében pedig megállapítható, hogy a cég munkáltatással összefüggő adó-és járulékbévallásait a tényállásban rögzítettek szerint 2015. április-2016. február hónapra vonatkozóan már a bejegyzett ukrán állampolgár ügyvezető, 39tanú nyújtotta be 2016. április 1. napján, 2016. március-május hónapokra vonatkozóan 2016. június 23-án, majd 2016. június-december hónapokra vonatkozóan IV.r. IV. rendű vádlott, ez utóbbi annak ellenére, hogy már nem ő volt az ügyvezető, azonban az alapítóokirat módosítása szerint ez utóbbi időszakban is cégvezetőként járt el, akinek az új ukrán ügyvezető teljeskörű meghatalmazást adott. Ez utóbbi azonban jelzi, hogy az ügyvezetőváltás fiktív volt, ezt követően is a IV. rendű vádlott maradt a tényleges ügyvezető, melyet alátámaszt tanú³³ tanúvallomása is.

Ez utóbbi ukrán ügyvezető esetében is beszerzésre kerültek a határátlépési adatok, a lekérdezés eredménye szerint 2015-2016. években gyakran átvált ugyan az ukrán-magyar határon, azonban Terhelt⁵ VI. rendű vádlott védekezésének teljes cáfolatát jelenti, hogy a beszerzett személyi okmányfotók által is alátámasztottan 39tanú neve férfi, ellenben őt a

vádolt nőként írta le. Végezetül a bankszámla kivonatok alapján megállapíthatóan e cég esetében a bankszámláról a VI. rendű vádlott férje vette le rendszeresen az átutalt összegeket, szintén nem biztosítva a fizetendő adó és járulékok fedezetét.

[112] Mindezen fentiek szerint kiegészített indokolás alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság tényállása a VI. rendű vádlott és a cég3 Kft. kapcsolatára tett megállapítás kivételével valamennyi vádlott tekintetében megalapozott, az helyes megállapításokat tartalmaz a vádlottak tudattartalmára nézve is.

[113] Az ügyben rendelkezésre álló valamennyi bizonyíték egyenként és összességében történő értékelése eredményeként megállapítható, hogy a 2 cég Kft. ügyvezetője 2013. évben úgy döntött, hogy a Kft. gazdasági nehézségein fiktív munkaerő kölcsönzések útján kíván javítani, az adó-és járulékfizetési kötelezettség teljesítésére irányuló kötelezettségét megszegve. Gazdasági vezetője segítségével került kapcsolatba először a cég3 Kft.-vel, majd a hasonló ügyekben tapasztaltak szerint, a, munkaerőt fiktíven kölcsönző cégeknek az adóelkerülő magatartás leplezése érdekében történő folyamatos cseréje során a további cégekkel.

[114] A tényállást támadó védelmi fellebbezések a bizonyítékok értékelésnek olyan eltérő módját mutatták be, amely alapján védenekük bűnös cselekményei nem igazolhatók.

[115] Ez az érvelés a VI. rendű vádlottra vonatkozóan részben azért vezethetett eredményre, mert a törvényszék e vádlott tekintetében részben hiányosan értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, illetve azokból helytelen ténybeli következtetés eredményeként állapította meg, hogy a cég3 Kft. is a VI. rendű vádlott közreműködése eredményeként került kapcsolatba a 2 cég Kft.-vel, ennél fogva a VI. rendű vádlott a cég3 Kft.-vel történő fiktív munkaerő-kölcsönzési szerződések megkötésében is közreműködött és segítséget nyújtott az I. rendű terhelt részére a vagyoni hátrány okozásához.

[116] A VI. rendű vádlott védője azonban helytállóan mutatott rá arra, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok egyike sem igazolja a vádirati tényállás ezen megállapítását, sem az érintett vádlottak, munkavállalók vallomásaiból nem tehető kétséget kizáró bizonyosságú megállapítás erre nézve. A már korábban megállapítottak szerint csupán az rögzíthető, hogy a cég3 Kft. kapcsán is felmerül a volt gazdasági vezető közvetítői szerepe. A többi céggel szemben a cég3 Kft. esetében nem bizonyított a VI. rendű vádlott szerepe az adóbevallások benyújtásában, vagy a bankszámlára érkező pénzüsszegek felvételében sem.

[117] Utal az ítéltábla arra is, hogy az elsőfokú bíróság által szintén értékelni elmulasztott tanú35 és tanú34 tárgyaláson kihallgatott (53. számú jegyzőkönyv 23. oldaltól) tanúk vallomásai alapján megállapíthatóan az is rögzíthető, hogy az cég4 Kft. és az 7cég Kft. volt ügyvezetői rokoni kapcsolatban állnak a VI. rendű vádlottal, annak édesanyja révén. Ilyen kapcsolat sem volt azonban feltárható a cég3 Kft. esetében.

[118] Mindezekre tekintettel abból a tényből, hogy az időben később történő segítségnyújtásban megállapítható a VI. rendű vádlott bűnös szerepe, helytelen további ténybeli következtetést vont az elsőfokú bíróság arra, hogy az első fiktív munkaerő-kölcsönző szerződés megkötésében is közreműködött.

[119] Ezért az ítéltábla mellőzte a tényállás jelzett részeiből a VI. rendű vádlott és a cég3 Kft.-kapcsolatára vonatkozó megállapításokat, a [101] bekezdés összegző megállapítását pedig akként helyesbítette, hogy az ott írt 181.121.961 forint helyett - a cég3 Kft. felhasználásával okozott 24.653.601 forint levonása után – a VI. rendű vádlott segítségnyújtása 156.468.360 forint vagyoni hátrány okozásához állapítható meg.

[120] Többek között a munkavállalók vallomásai alapján megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Munka tv. előírásaival szemben a II-III-IV-V. rendű vádlottak az ügyvezetésük alatt álló cégek munkavállalói felett semmilyen munkáltatói jogosultságot nem gyakoroltak, a munkavállalók az eljárás tárgyát képező munkaviszonyuk alatt végig korábbi I.r.t tekintették főnöküknek.

[121] A törvényszék lényegre törően kitért arra, hogy miért tekinti fiktívnek a munkaerő-kölcsönzési szerződéseket, illetve, hogy a munkaerő-kölcsönző cégek ügyvezetői miért nem rendelkeztek tényleges munkáltatói jogokkal a munkavállalók felett, mellyel az ítéltábla mindenben egyetértett. Az ítéltábla álláspontja szerint sem kérdéses a munkát ténylegesen elvégző cégek kiléte, a munkavállalók átjelentésének célja, a tényállásban szereplő számlák fiktív volta, továbbá a vádlott mindezekkel kapcsolatos tudattartalma.

A gazdasági esemény - azaz a munkaerő kölcsönzése - a valóságban nem történt meg. A munkavállalók ugyanis csak papíron, azaz fiktíven voltak a munkaerő-kölcsönző cégek alkalmazottai. Ezt igazolja többek között, hogy ezek a cégek a munkáltatást terhelő adót és járulékokat nem fizették meg, ügyvezetőik csak névleg vállalták e tisztség betöltését, a gazdasági eseménnyel kapcsolatos tevékenységet nem végeztek, azok bejelentett alkalmazottai sem ismerték őket. Szintén a munkaerő-kölcsönzés fiktivitását igazolják az alkalmazottak vallomásaiban visszatérően megjelenő elemek: a munkáltató személyének változása ellenére a munkabért ugyanattól a személytől vették át; nem is voltak tisztában a munkáltató váltással, a munkavégzés helye, körülményei mindvégig változatlanok voltak. A munkavállalók egyértelműen megerősítették, hogy a munkáltatás alatt munkakörülményeikben semmilyen változás nem következett be, ugyanazon helyen, azonos irányítás alatt végezték továbbra is tevékenységüket, a munkaerő-kölcsönző cégek általi foglalkoztatásuk formális volt, ténylegesen nem, csak papíron változott meg a munkáltatójuk neve.

[122] Mindezekből kétséggkívül levonható az a következtetés, hogy a cégek csak azért váltak „papíron” munkaerő kölcsönzőkké, hogy biztosított legyen a munkavállalók fiktív

bejelentése, a munkáltatást terhelő adó- és járulékfizetés elkerülése, a fiktíven kibocsátott számlákat befogadó 2cég Kft. jogosulatlan áfa-visszaigénylése.

[123] A hasonló ügyekben is tapasztalható azonosságok, sémák voltak tetten érhetők: a munkaerő-kölcsönző cégek igénybevétele előtt nem sokkal alakultak, vagy jelentős tevékenységi körükben a munkaerő-kölcsönzés; munkavállalói létszámuk rövid idő alatt jelentősen megnőtt, majd a munkavállalók a munkavégzés helyének változatlan volta mellett - a lebukás elkerülése érdekében - mindenfajta racionális magyarázat nélkül viszonylag rövid időn belül új cég alkalmazásába kerültek.

[124] Helytállóan vont következtetést a törvényszék a munkaerő kölcsönző cégek által kibocsátott számlák fiktív voltára is. A fiktív számlák formailag megfelelnek a törvényi követelményeknek, azonban lényeges tartalmi hiányosságaik vannak. Fiktívnek, azaz nem valós számlának minősül az a számla, amely valótlan adatokat tartalmaz az általa dokumentált gazdasági eseményre, illetve az abban részt vevő felekre vonatkozóan. A számlának a mögötte álló gazdasági esemény valamennyi mozzanatát a valóságnak megfelelően kell tartalmaznia, ennek hiánya a büntetőjogi felelősséget minden további körülménytől függetlenül megalapozza. Ebből következik, hogy a hamis, illetve fiktív számlákon feltüntetett általános forgalmi adó levonásba helyezése tényállásszerű magatartás, ezért ennek megállapítása esetén az alanyi oldalt érintő bizonyítás során annak vizsgálata szükséges, hogy az elkövető tudata átfogta-e az inkriminált bizonylat valótlan voltát (KúriaBfv.III.823/2021/8.). A számlák fiktív volta a jelen ügyben eljárás tárgyát képező számlák kapcsán aggálytalanul megállapítható. Ha ugyanis egy gazdasági eseményben nem részes cég olyan számlát bocsát ki, mely akár az általa dokumentált gazdasági eseményre, akár az abban résztvevő felekre vonatkozóan valótlan adatokat tartalmaz, az fiktívnek, azaz nem valós számlának minősül. Ugyanígy megállapítható a munkaerő kölcsönzésről kiállított számla fiktivitása, ha azt az arra nem jogosult állította ki.

[125] Utal az ítéltábla arra, hogy az ítéleti tényállás személyi és történeti részében rögzített ténymegállapítások nem kizárólag fizikai jellegű külső történések, de ún. belső történések, tudati tények is lehetnek (BH 2005. 167.). A tudattartalom ténybeli megállapítása tehát a tényállás része. A tényállás ugyanis nem csak a külvilágban megvalósult eseményeket, hanem belső történéseket, a terhelt tudatára vonatkozó ténymegállapításokat, tudati tényeket is tartalmazhat. Az a körülmény, hogy a terhelt tudattartalma mire terjedt ki, a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével, illetve az azokból levont ténybeli következtetés alapján állapítható meg, ekként az ilyen következtetés is ténybeli, nem pedig jogi.

[126] A bizonyítás során feltárt tényekből következtetés vonható a vádlottak cselekményének szándékos elkövetésére is. A Btk. 7. §-a szerinti szándékosság megállapításának a feltétele, hogy az elkövető tudata a cselekmény elkövetésének az időpontjában átfogja a törvényi tényállás valamennyi tárgyi elemét (értelmi oldal), és a magatartása lehetséges következményeit kívánja vagy pedig abba belenyugodva cselekedjék (érzelmi oldal) [BH2011.255.]. A szándékra, mint „tudati tényre” kizárólag olyan körülményekből lehet következtetést levonni, amelyeket az elkövető ismert, vagyis amelyeket

a tudat az elkövetési magatartás kifejtésekor átfogott (BH2000.478.). A szándékosság értelmi oldalának fontos összetevője, hogy az elkövető a következmények beállását elkerülhetetlennek (szükségszerűnek), valószínűnek vagy reális lehetőségnek ítéli-e meg.

[127] Jelen ügyben az irányadó tényállás rögzíti azokat a tényeket, amelyekből megállapíthatóan korábban I.r. tettes nyilvánvalóan tisztában volt azzal, hogy cégét milyen adó-és járulékfizetési kötelezettségek terhelik, továbbá azzal is, hogy a különböző adó- és járuléknemekre vonatkozó hamis tartalmú bevallások benyújtásával, a fizetendő áfa levonásba helyezésével, a valós munkáltatással összefüggő adó-és járulékfizetési kötelezettség eltitkolásával a költségvetésnek szükségszerűen vagyoni hátrányt okoz. Magatartásának egyenes szándéka jogtalan haszonszerzés volt, melynek szükségszerű velejárója volt az állami költségvetésnek vagyoni hátrány okozása. Cselekményéhez a II-III-IV-V-VI. rendű vádlottak szándékosan, ugyancsak a lényeges tények ismeretében nyújtottak segítséget, mely az irányadó tényállásból szintén megnyugtató módon megállapítható.

[128] Az elsőfokú bíróság ténymegállapító tevékenysége alappal nem volt kifogásolható. A védelmi fellebbezések nem hoztak fel olyan új körülményt, amely a törvényszék érdemi lényegi megállapításainak helyességét megkérdőjelezné. A felmentést célzó védelmi jogorvoslatok kizárólag a feltárt és értékelt bizonyítékok elsőfokú bíróságtól eltérő értékelésével vezethetnének eredményre, melynek azonban érdemi megalapozatlansági ok hiányában törvényi korlátját képezi a tényálláshoz kötöttség elve, a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma.

[129] Ez utóbbi annyit jelent, hogy a fellebbviteli bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette. Így nem mondhatja például azt, egy, az elsőfokú bíróság által elfogadott tanúvallomásra, hogy azt nem fogadja el és az annak alapján megállapított tényeket mellőzi a tényállásból, illetve nem egészítheti ki, vagy módosíthatja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egy általa el nem fogadott tanúvallomás vagy vallomásrész alapján. A másodfokú bíróságnak tehát az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokat kell alapul vennie, attól – megalapozott tényállás esetén – akkor sem térhet el, ha a saját meggyőződése esetlegesen eltérő. A tényállás módosítása (ide érve az eltérő tényállás megállapítását is) csak az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok alapján történhet (EBH2019.B.9.). Az elsőfokú bíróság által megállapított bizonyítást érintő ügyiratok alapján a tényállás módosítása valójában nem más, mint ugyanazon bizonyíték alapján olyan további, az elsőfokú bíróság által nem megállapított ténynek a megállapítása, amit az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott, azonban a vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából releváns. Ide nem értve azt, ha az elsőfokú bíróság kifejezetten rögzítette, hogy az adott tény tekintetében a szóban lévő bizonyítékokat nem fogadja el. Az iratellenesség kiküszöbölése pedig azt jelenti, hogy az elsőfokú bíróság nem a valós (az ügyiratokban rögzített) tartalma szerint vette figyelembe a bizonyítékot és ezt javítja ki a fellebbviteli bíróság az ügyiratok szerinti tartalom alapulvételével. Téves ténybeli következtetés esetén pedig az elfogadott bizonyítékból történő, a logika szabályainak meg nem felelő ténybeli következtetést helyesbíti a jogorvoslat tárgyában elbíráló bíróság. Minden esetben azonban a tényállás módosításának alapja az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyíték.

[130] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás hiányosságait az ítéltábla az iratok tartalma alapján, és helyes ténybeli következtetés útján kiküszöbölte, a szükséges helyesbítéseket elvégezte. Az ítéltábla kifejezett iratellenességet nem észlelt. A bizonyítékok értékelése és a tényből tényre történő következtetés tekintetében volt feltárható olyan érdemi hiányosság és hiba, amely a III-IV-V. rendű vádlottak esetében az elkövetési érték minősítést nem befolyásoló helyesbítéséhez, illetve a VI. rendű vádlottat érintően a bűnösség megállapítás részbeni mellőzéséhez, a bűnösségi kör szűküléséhez vezetett a felülbírálat eredményeként, ez utóbbi körben utalva a Be. 7. § (4) bekezdésben írt alapelvre is.

[131] A Btk. 14. § (3) bekezdése értelmében a részesekre is a tettesekre megállapított büntetési tételt kell alkalmazni. Ez költségvetési csalás bűncselekménye esetén azt jelenti, hogy a költségvetési csalás elkövetőjének segítséget nyújtó elkövetők, a bűnsegédek bűncselekményének minősítése a tettes bűncselekménye minősítéséhez igazodik és a felelőssége csak akkor korlátozódik az általa nyújtott segítséggel okozott vagyoni hátrány-részhez, ha nincs tudomása arról, hogy nem csupán az ő kapcsolódó tevékenysége eredményeként keletkezik vagyoni hátrány (Kúria Bfv.I.1.379/2020/6.). Kétségtelen, hogy a járulékos bűnrészesi felelősség tettesi alapcselekményt feltételez. A részes felelőssége megállapítható, ha az elkövetéskor a büntetőjogi felelősséggel tartozó tettes a Btk. Különös Részében meghatározott szándékos bűncselekményt legalább kísérleti szakba juttatja, erre tekintettel a részessel kapcsolatos tényeket, illetve a felelősségét megalapozó vagyoni hátrány összegét a bíróság önállóan vizsgálhatja. A részesi, jelen esetben bűnsegédi felelősség elbírálásához kizárólag a tettesi alapcselekmény létrejötte szükséges, annak még az sem feltétele, hogy a tettes személye ismertté váljon, vagy ténylegesen megtörténjen a felelősségre vonása (BH2014. 38).

[132] Az eljárási törvény rendelkezései alapján számos esetben kerül a bíróság abba a helyzetbe, hogy az adott bűncselekmény elkövetőinek (társtettesek, tettesek-bűnrészesek) büntetőjogi felelősségre vonásáról külön lefolytatott eljárásokban dönt (egyezséggel érintett vádlott-társak, egyes vádlott-társakra előkészítő ülésen történő befejezés). Kiemelendő, hogy a tettes vagy bűnsegéd felelősségének elbírálása a bírói gyakorlat szerint önálló. A Kúria gyakorlata szerint a bűnsegéd felelősségének megállapítása törvényes, ha a jogerős ítéleti tényállás tartalmazza a terhelti alapcselekmény törvényi tényállási elemeinek, illetve a terhelt ehhez kapcsolódó bűnsegédi felelősségének megállapítását megalapozó tényeket [Btk. 14. § (2) bekezdés, BH2021. 96. I.]. Kétségtelen, hogy bűnösség nélkül – azaz úgynevezett alanyi okozatosság nélkül – nincs tényállásszerűség, nincs felróhatóság és ez megkívánt a részesi elkövetés esetében is. Másrészt e körben nem a törvényi tényálláson belüli magatartás, hanem az ilyenhez kötődő magatartás kifejtése és annak tudata a kérdés. A részes tudattartalma önálló, önmagában vett bűnösségvizsgálat tárgya, e szempontból a járulékoság közömbös (amint a részesi és tettesi magatartás megítélése akár el is válhat a Btk. 2. § szempontjából), a részes tudattartalma pedig nem a törvényi tényálláson belüli magatartáshoz feltétlen szükségesség, hanem az ilyen magatartás bárminemű előmozdítása, (egyidejű) könnyítése, azaz a segítség (BH2021. 96. I. [28] bekezdés).

[133] Az ítéltábla a védők fellebbezés indokolásában előadottakkal összefüggésben rögzíti, hogy az indokolási kötelezettséghez kapcsolódó alkotmánybíróági gyakorlat szerint „a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” [3107/2016. (V. 24.) AB végzés, 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, IV/1912/2023. AB végzés]. Mint ahogy arra a Debreceni Ítéltábla a Bf.II.134/2024/132. számú ítéletében is rámutatott, az Emberi Jogok Európai Bírósága is hasonlóan érvelt, amikor több határozatában elvi élel leszögezte, hogy az indokolt hatósági döntéshez való jog semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné (Hiro Balani kontra Spanyolország, 18064/91, Ruiz Torija kontra Spanyolország, 18390/91, García Ruiz kontra Spanyolország, 30544/96, Hirvisaari kontra Finnország, 49684/99, Sholokhov kontra Örményország és Moldova).

[134] A felülbírálat során irányadó tényállásból helytálló a vádlottaknak a közreműködésükkel okozott vagyoni hátrány összegéhez igazodóan történő bűnösségének megállapítása bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében, illetve azzal halmazatban szintén bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében. Az elsőfokú ítélet [168]-[169] bekezdéseiben helyesbítést igényel az V-VI. rendű vádlottak terhére rótt bűncselekmények megnevezése, a helytállóan feltüntetett jogszabályhelyek alapján ugyanis az elkövetési értékhez igazodóan bűnösségük megállapítására bűnsegédként, üzletszerűen elkövetett, *különösen nagy* vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntetében került sor.

[135] korábban I.r., mint tettes szándékos magatartása ugyanis az adó-és járulékfizetési kötelezettség jogosulatlan csökkentésével vagyoni hátrányt eredményezett, mégpedig a törvényi egység miatt 181.121.961 forint összegben, melyből a II. rendű vádlott 24.653.601 forint, a III. rendű vádlott 10.992.531 forint, a IV. rendű vádlott 89.420.961 forint, az V. rendű vádlott 56.05 3.908 forint, a VI. rendű vádlott pedig 156.468.360 forint összeg erejéig nyújtott segítséget.

[136] Az elsőfokú ítélet [151] bekezdésében írtak annyiban helyesbítendő, hogy a költségvetés és a vagyoni hátrány fogalmára vonatkozó értelmező rendelkezést a Btk. 396.§ (9) bekezdés a) és b) pontjai tartalmazzák.

[137] A fellebbviteli főügyészség átiratában írtakkal egyezően a [156] bekezdésben írt indokolásrész annyiban igényel helyesbítést, hogy az adójogi szabályok alapján megállapíthatóan az adófizetési kötelezettség teljesítése főszabályként önadózás útján történik.

[138] A költségvetési csalás egységes cselekményként értékelendő, függetlenül attól, hogy az elkövetési magatartásra több adóbevallási időszakon keresztül, több gazdasági társaság nevében és több adó-illetve járuléknemet érintően került sor.

[139] A fellebbviteli főügyészség észrevételével egyetértve, nem lehetett eredményes a védők önellenőrzésre történő hivatkozása, az alábbiak miatt.

[140] A törvényszék az adóhatóság megkeresésre történő tájékoztatása alapján rögzítette ítéletében az önellenőrzés megtörténtét és az okozott adóhiánynak a - helyesen 2cég Kft. általi - megfizetését, mely megállapításból valóban mellőzni kellett, hogy az önrevízióra az adóellenőrzés lefolytatását követően került sor. A vonatkozó adójogi rendelkezésekből is kitűnően ugyanis az adóbevallás önellenőrzés útján történő helyesbítésére csak az ellenőrzés megkezdéséig van lehetőség. A pontosításnak, illetve annak, hogy a 2cég Kft. önellenőrzést követően, vagy anélkül tett-e eleget végül adó-és járulékfizetési kötelezettségének, a vádlottak büntetőjogi felelőssége megállapítása szempontjából azonban semmilyen jelentősége nincs.

[141] Az önellenőrzés intézménye az elkövetés idején hatályos az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 49. §-a, majd a 2018. január 1. napjától hatályos az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 54. §-a szerinti helyesbítésnek minősül, az önadózás körében olyan hibák javítására szolgál, amelyek az adóalapot, vagy adókötelezettséget is érintik, módosíthatják. Ha az adózó észleli, hogy korábbi bevallásában az adóalapot, az adót, a költségvetési támogatást nem a jogszabálynak megfelelően állapította meg, vagy számítási hiba, elírás miatt az adó, költségvetési támogatás alapja, összege hibás, bevallását - az adóhatóság ellenőrzésének megkezdését megelőzően - önellenőrzéssel módosíthatja. Ez azonban csupán a téves bevallás adóigazgatási következményeinek elhárítását teszi lehetővé. Az adóalap és ennek megfelelően az adó vagy járulék nem jogszabálynak megfelelő megállapítása és bevallása visszavezethető szándékos magatartásra, vagyis az adóhatóság megtévesztésére, az adó- vagy járulékbévételek összegének csökkentése érdekében, de tévedésre, azaz a jogszabály helytelen értelmezésére vagy elírásra, számolási hibára is. Az önellenőrzés lényegében ez utóbbi eset korrekcióját biztosítja, melynek egyébként büntetőjogi következménye nincs is. A szándékos - adó-, járulékbévételek-csökkentés - viszont az adóellenőrzéstől függetlenül büntetőjogi konzekvenciákkal jár, melyek elhárítására az önellenőrzés nem szolgál (Kúria Bfv. 566/2022/7.).

[142] Tehát az önellenőrzés semmiképpen nem lehet eszköze a szándékos megtévesztő magatartás eredménye utólagos korrekciójának. Az utólagos önellenőrzés az adóelkerülő magatartással megvalósított költségvetési csalás büntetőjogi következményeinek elhárítására nem alkalmas. (EBH2004. 1106) Az adóbevallási kötelezettség utólagos teljesítésével tehát a büntetendő magatartás társadalomra veszélyessége nem szűnik meg.

[143] A felülbírálat során irányadó tényállásból kétségek nélkül az állapítható meg, hogy a 2cég Kft. hamis tartalmú adóbevallásaival összefüggésben a költségvetésben vagyoni hátrány keletkezett, ezzel a bűncselekmény befejezetté vált. A fentiekre figyelemmel mindezzel büntetőjogilag nincs kapcsolatban az utólagos önellenőrzés, illetve az annak nyomán rendezett adótartozás, közömbös tehát az, hogy korábban I.r. a Kft. nevében eljárva - pótlólag - az adóbevételek csökkentését később mérsékelte, megszüntette. Ez nem érinti a bűncselekmény befejezettségét, az érintett vádlottak büntetőjogi felelősségét.

[144] A költségvetési csalással okozott vagyoni hátrány megtérítése időpontjának azonban lehet jelentősége, hiszen a Btk. 396. § (8) bekezdés értelmében, a bünszövetségben, bünszervezetben vagy különös visszaesőként történő elkövetés eseteit kivéve, korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki az (1)-(6) bekezdésben meghatározott költségvetési csalással okozott vagyoni hátrányt a vádemelés előtt megtéríti.

[145] A korlátlan enyhítés lehetősége azonban kizárólag a vagyoni hátrányt megtérítő elkövető személyéhez fűződő előírás, az értelemszerűen nem hat ki a megtérítésben részt nem vevő elkövetőkre. Esetükben a más személy általi megtérítés a büntetés kiszabása során enyhítő körülményként vehető figyelembe, mely hangsúlyozottan nem azonos a korlátlan enyhítés lehetőségével. Ez utóbbi a Btk. 82. § (5) bekezdése értelmében azt jelenti, hogy az adott terhelttel szemben a bíróság a bűncselekmény Btk. Különös Részében előírt büntetési tétele helyett bármely büntetési nem legkisebb mértékét is kiszabhatja.

[146] A minősítés során a törvényszék figyelemmel volt arra, hogy a költségvetési csalás cselekményének egysége sajátos, különös részi törvényi egység, nem azonos a Btk. Általános Részében szabályozott folytatólagos törvényi egységgel. Mivel a törvényi egységbe tartozó rész-cselekmények tekintetében a különös részi tényállás szabályai hozzák létre a cselekmény egységet, emiatt a költségvetési csalást folytatólagosan nem lehet elkövetni.

[147] Helyesen állapította meg, hogy fennállnak az üzletszerű elkövetés megállapításának feltételei az általa megjelölt Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pontja szerint, mely az okozott vagyoni hátrány összegére tekintettel valamennyi vádlott esetében súlyosabban minősíti a bűncselekményt.

[148] A minősítés alapját képező elkövetési értékkel összefüggésben szükséges kiegészíteni a jogi indokolást a Btk. 459. § (6) bekezdés c) és d) pontjával, melyek szerint a vagyoni hátrány ötmillió-egy és ötvenmillió forint között jelentős, ötvenmillió-egy és ötszázmillió forint között különösen nagy.

[149] A valótlan tartalmú számlák és adóbevallások, mint magánokiratok felhasználásával a hamis magánokirat felhasználásának vétségét a költségvetési csalás büntetével azonosan a vezető tisztségviselő követi el tettesként. Az adó bevallása szempontjából a könyvelő csak

quasi teljesítési segéd, hiszen az adóbevallás az adóalany kötelezettsége, így az adóbevallás elmulasztásáért vagy valótlan tartalmú adóbevallás benyújtásáért is az adóalany, annak vezetője a felelős (Kúria Bfv.II.1.340/2015/7. számú határozat). A költségvetési csalás tettesként elkövetője az lehet, akit bevallási kötelezettség terhel, ez pedig jellemzően a gazdasági társaság intézkedésre jogosult ügyvezetője (Kúria Bhar.1535/2024/4.).

[150] A tényállás alapján az is megállapítható, hogy a költségvetési csalás elkövetési módja (amellyel az érintett vádlottak is tisztában voltak) fiktív számlák kiállítását, azoknak az adott cégek könyvelésében felhasználását, azok alapján az előzetesen felszámított levonható adót tartalmazó áfabevallások benyújtását, illetve a foglalkoztatást terhelő adó-és járuléknemek fizetése tekintetében hamis adatszolgáltatást, azaz hamis magánokiratok felhasználásával az adóhatóság megtévesztését igényli. A hamis magánokirat felhasználása kétségkívül a költségvetési csaláshoz szorosan kapcsolódó cselekmény, a két bűncselekmény eltérő jogtárgyat sért, ezért halmazatuk nem csupán látszólagos. Mivel a költségvetési csalás elkövetési magatartásaként a tévedésbe ejtés a hamis magánokirat felhasználásán kívül más módon is megvalósítható, az ily módon történő tévedésbe ejtés a költségvetést károsító bűncselekménynek nem szükségképpen eleme, így a költségvetési csalás büntette és a hamis magánokirat felhasználásának vétsége egymással valóságos alaki halmazatban áll (BH2013.176., EBH2019.B.6.IV., BH2021.299.). Ugyanez a megállapítás irányadó a tévedésben tartás, valótlan tartalmú nyilatkozattétel, vagy a valós tény elhallgatása esetére is.

[151] Jelen ügyben felülbírált ítéleti tényállás szerint azonban a valótlan tartalmú számláknak az érintett gazdasági társaságok könyvelésében történő szerepeltetése (azaz felhasználása) értelemszerűen időben megelőzte az adófizetési kötelezettség tekintetében valótlan nyilatkozattétellel történt megtévesztő magatartást, azaz a hamis tartalmú adóbevallások benyújtását. Ezért az időben elkülönülő többletmagatartás miatt a közbizalom elleni és költségvetést károsító bűncselekmény halmazata jelen esetben anyagi (Kúria Bhar.256/2023/8. [41]).

[152] korábban I.r. ezen tettesi cselekményéhez nyújtottak segítséget a vádlottak a tényállásban írt módon. Ezért helytálló jogi indokolás mentén állapította meg a törvényszék a vádlottak bűnösségét bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében is.

[153] Az elsőfokú bíróság feltárta a büntetés kiszabása során a vádlottak javára és terhére figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket. Azok az enyhítő körülmények körében a következők szerint igényelnek kiegészítést.

Terhelt2 III. rendű vádlott tekintetében figyelembe kell venni a cselekmények elkövetése után bekövetkező egészségromlását, a hozzátartozóiról történő gondoskodását, és azt is, hogy a közreműködésével okozott vagyoni hátrány összege a súlyosabb minősítést megalapozó alsó értékhatárhoz közeli.

Terhelt3 IV. rendű vádlott esetében is enyhítő körülmény megromlott egészségi állapota, illetve, hogy a terhére rótt vagyoni hátrány összege jóval elmarad a súlyosabb minősítést megalapozó értékhatártól.

V.r. V. rendű vádlott tekintetében is enyhítő körülmény a közreműködésével okozott vagyoni hátrány összegének a súlyosabb minősítést megalapozó alsó értékhatárhoz közeli volta.

Terhelt5 VI. rendű vádlott esetében pedig további enyhítő körülmény, hogy kiskorú gyermek eltartására gondoskodik.

Helyesen vette figyelembe a törvényszék valamennyi vádlott esetében a bűnsegédi közreműködést enyhítőként, a VI. rendű vádlott tekintetében ennek enyhítő nyomatékát azonban jelentősen mérsékli, hogy a tényállásból kitűnően szervezője, tevékeny résztvevője volt a több adóévet felölelő költségvetést károsító és közbizalom elleni bűncselekményeknek. Esetében azonban a bűnösségi kör szűkülése is megállapítható a másodfokú felülbírálat eredményeként. Nem maradhat el továbbá valamennyi vádlott esetében a vagyoni hátrány tényszerű megtérülésének enyhítő körülményként értékelése sem.

[154] Helyesen rögzítette az elsőfokú ítélet az egyes vádlottakkal szemben kiszabható halmazati szabadságvesztés büntetés mértékét, és annak irányadó középértékét. Ezek megállapításának alapjául az ítéltábla megjelöli a Btk. 81. § (1)-(3) bekezdéseit, illetve a Btk. 80. § (2) bekezdését.

[155] A Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértékkel kapcsolatos szabály nem érinti a Btk. 80. § (1) bekezdésének a rendelkezését, vagyis a bíróságnak a büntetés törvényben írt keretein belül, az egyéniesítés követelményét alapul véve kell kiszabni a tettarányos büntetést; a középértéktől eltérő büntetés kiszabását azonban csak akkor kell megindokolni, amennyiben az eltérés jelentős (BH2001. 354.).

[156] A helyesbített és kiegészített bünteteskiszabási körülmények mellett is megállapítható, hogy Terhelt1 II. rendű, IV.r. IV. rendű, V.r. V. rendű és Terhelt5 VI. rendű vádlottak esetében a büntetés céljai, azaz a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el, kizárólag szabadságvesztés büntetés kiszabásával érhetők el. A büntetés tartamának meghatározása során az ítéltábla is indokoltnak tartotta valamennyi vádlott esetében a Btk. 82. § (1) bekezdés szerinti enyhítő szakasz alkalmazását. Az enyhítő körülmények nyomatékára, köztük kiemelten az időmúlásra és a vagyoni hátrány megtérülésére figyelemmel azonban a rendelkező részben írtak szerint további enyhítést tartott szükségesnek.

[157] Ezért Terhelt1 II. rendű vádlott tekintetében a Btk. 82. § (2) bekezdés c) pont, IV.r. IV. rendű, V.r. V. rendű és Terhelt5 VI. rendű vádlottak tekintetében a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pont és (4) bekezdés alkalmazásával a rendelkező részben írtak szerint enyhítette a szabadságvesztés büntetés tartamát. Annak meghatározása során figyelemmel volt az egyes vádlottak elkövetésben játszott szerepére, tevőlegességére, az ítélet belső arányosságával szemben támasztott követelményre is.

Egyidejűleg a büntetlen előéletű II., IV. és V. rendű vádlottak esetében lehetőséget látott a büntetés végrehajtása felfüggesztése próbaidejének enyhítésére is.

Terhelt5 VI. rendű vádlott a bűncselekményeket két felfüggesztett szabadságvesztés büntetés próbaideje alatt követte el, mely miatt a büntetés további enyhítése veszélyeztette volna a büntetési célok elérését. Esetében a Btk. 86. § (1) bekezdés c) pont, de a büntetés kettő évet meghaladó tartama is kizárja a végrehajtás felfüggesztését [Btk. 85. § (1) bekezdés].

[158] Helyesen alkalmazott a törvényszék ez utóbbi vádlottal szemben közügyek gyakorlásától eltiltást, melynek jogszabályi megjelölése a Btk. 61. § (1) bekezdésre és a 62. § (1) bekezdésre helyesbítendő, annak tartama változtatást nem igényelt. Ugyancsak törvényes a fenti vádlottakkal szemben a foglalkozástól eltiltás büntetés kiszabása, annak mértékét sem volt indokolt enyhíteni, figyelemmel a bűncselekmények elkövetési idejének hosszára is.

[159] Terhelt2 III. rendű vádlott esetében eltúlzottnak találta az ítéltábla a szabadságvesztés büntetés kiszabását, tekintettel arra, hogy a büntetlen előéletű vádlott magatartása csak két havi adóbevallást érintett, a bűncselekmények elkövetése óta változatlanul gazdasági társaság vezető tisztségviselői tisztséget tölt be, vele szemben újabb eljárás nem indult. Ezért büntetését a Btk. 82. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (3) és (4) bekezdés alkalmazásával a Btk. 50. § szerinti pénzbüntetésre enyhítette. Annak napi tételei számát a bűncselekmény tárgyi súlyára, az egy napi tétel összegét a vádlott vagyoni, jövedelmi személyi viszonyaira figyelemmel állapította meg a Btk. elkövetéskor hatályban lévő 50. § (3) bekezdésében meghatározott keretek között (a Btk. 2. § szerinti időbeli hatállyal kapcsolatos rendelkezést is figyelembe véve). Egyidejűleg mellőzte vele szemben a foglalkozástól eltiltás büntetés kiszabását, utalva az enyhítő körülményekre és a fentiekben írt szempontokra is, mivel e váltott esetében a büntetés céljai e büntetés alkalmazása nélkül is elérhetők.

[160] Egyetértett a törvényszékkal az ítéltábla abban, hogy a felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabásával érintett vádlottak előzetes mentesítése nem indokolt a büntetés kiszabásához fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól.

[161] Helyesen állapította meg a törvényszék, hogy Terhelt5 VI. rendű vádlott a szándékos bűncselekményeket a Miskolci Törvényszék előtt 8.B.855/2011. szám alatt és a Miskolci Járásbíróság előtt 11.B.2088/2015. szám alatt folyamatban volt ügyekben kiszabott felfüggesztett szabadságvesztések próbaideje alatt követte el. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvénynek (a továbbiakban: Bv.tv.) 28. § (1) bekezdés d) pontja és 29. § (1) bekezdése szerinti, a szabadságvesztés végrehajthatósága elévülésével kapcsolatos rendelkezései alapján ugyancsak helytálló a Miskolci Törvényszék előtt folyamatban volt ügyben kiszabott szabadságvesztés végrehajthatósága elévülésének megállapítása. Rendelkezni kellett ellenben a Miskolci Járásbíróság előtt folyamatban volt ügyben kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés büntetés végrehajtása elrendeléséről a Be. 87. § b) pont alapján, ugyanis a büntetés végrehajthatóságának elévülése az elsőfokú ítélet meghozatalának időpontjában még nem következett be. Figyelemmel azonban arra, hogy a büntetés végrehajtása

felfüggesztésének 3 év próbaideje leteltétől (2020. október 19.) számítottan végrehajthatóságának 5 éves elévülési ideje 2025. október 19. napján eltelt, jelenlg már bekövetkezett az elévülés. Mivel a végrehajtás elrendelése a másodfokú határozathozatal időpontjában már kizárt, ezért mellőzte az ítéltábla az elsőfokú ítéletnek a végrehajtás elrendelésére vonatkozó, a meghozatala időpontjában egyébként helytálló rendelkezését.

[162] A Btk. 86. § (2) bekezdés értelmében kiegészítette az ítéltábla az elsőfokú ítélet rendelkező részét annak megállapításával, hogy a VI. rendű vádlottal szemben a bíróságok által legutóbb jogerősen kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtása felfüggesztésének 4 évi próbaideje a jelen ügyben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamával meghosszabbodik.

[163] Törvényesek az elsőfokú ítéletnek a szabadságvesztés büntetések végrehajtási fokozatával, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjával és a bűnjelekkel kapcsolatos rendelkezései. Változtatást igényelt azonban a törvényszék bűnügyi költség vádlottak általi viselésével kapcsolatos döntése. Az iratok alapján megállapíthatóan az elsőfokú eljárással bezárólag Terheltl II. rendű vádlott védelmének ellátásával mindösszesen 228.704 forint bűnügyi költség merült fel, melynek megfizetésére a Be. 574. § (1), (4) bekezdése értelmében ő köteles. Ezen kívül a vádlottak egyetemleges fizetési kötelezettsége a nyomozás és elsőfokú bírósági eljárás során felmerült 449.590 forint további bűnügyi költség tekintetében áll fenn a tanú útiköltségekkel, szakértői közreműködéssel és fordítói díjakkal kapcsolatban, mely összeg nem tartalmazza az eljárás megszüntetésével érintett korábbi I.r.ra eső részt. Annak megfizetésére a vádlottak nem kötelezhetők, arról a korábbi I.r.val szembeni esetleges perújítási eljárásban, vagy egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban kell majd döntenie a bíróságnak.

[164] A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részeiben a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdését alkalmazva helybenhagyta.

[165] Rendelkező részének bevezető részéből mellőzni kellett a jelzett tárgyalási napokra utalást, melyeken a törvényszék nem tartott érdemi tárgyalást az ügyben.

[166] A másodfokú eljárásban a Terheltl II. rendű vádlott védelmének ellátásával összefüggésben felmerülő további bűnügyi költség vádlott általi viseléséről az ítéltábla a Be. 574. § (1), (4) bekezdése és a Be. 613. § (1) bekezdése alapján határozott.

[167] Végezetül rögzítette az érintett vádlottak megváltozott személyi adatait.

[168] Az ítéltábla ítélete elleni másodfellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) és (2) bekezdése zárja ki, ugyanis egyik vádlott esetében sem történt eltérő döntés a bűnösségről.

Debrecen, 2026. május 12.

Dr. Gömöri Olivér s.k. a tanács elnöke, Dr. Deák Judit s.k. előadó bíró, Dr. Mocsáry Eszter s.k. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 20.B.28/2023/113. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla jelen határozatában foglalt változtatásokkal a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2026. május 12.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke